

БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, А.Д., БЕОГРАД

**ГОДИШЊА ОБЈАВА ПОДАТАКА И ИНФОРМАЦИЈА
БАНКЕ ЗА 2018. ГОДИНУ**

Шифра документа

A01-3-1874/10 УО VI-6/10

Датум

22.05.2019.

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
1.1. Основни подаци о пословном имену, седишту и управи Банке	3
2. СТРАТЕГИЈА И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА	4
2.1. Основни циљеви	4
2.2. Стратегија Банке	4
2.3. Политике управљања ризицима и систем за управљање ризицима	5
2.4. Организација, надлежности и одговорности у процесу управљања ризицима	7
2.5. Врсте ризика	9
2.5.1. Кредитни ризик и ризик концентрације	9
2.5.2. Ризик ликвидности	12
2.5.3. Каматни ризик	13
2.5.4. Девизни ризик	15
2.5.5. Оперативни ризик	16
3. КАПИТАЛ	17
4. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА	27
5. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА	29
6. ЗАШТИТНИ СЛОЈЕВИ КАПИТАЛА	32
7. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА	32
7.1. Кредитни ризик	32
7.1.1. Квалитативне информације	32
7.1.2. Квантитативне информације	35
7.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика	41
7.2. Ризик ликвидности	42
7.3. Каматни ризик	42
7.4. Девизни ризик	43
7.5. Оперативни ризик	44
8. ПОКАЗАТЕЉ ЛЕВЕРИЏА	44
9. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ	44

1. УВОД

У складу са начелима стуба III Базелског споразума, који се односе на финансијску дисциплину и транспарентност пословања, и регулаторним захтевима, који се односе на обавезу објављивања одређених података из пословања банака, дефинисаних Законом о банкама („Службени гласник РС“, бр.107/2005, 91/2010 и 14/2015) и Одлуком о објављивању података и информација банке („Службени гласник РС“, бр. 125/2014, 4/2015 и 103/2016), Банка је утврдила интерну Процедуру о објављивању података и информација Банке и у складу са истом сачињен је овај Извештај.

Извештај се јавно објављује на интернет домену Банке (www.posted.co.rs).

Објављивање се односи искључиво на податке Банке, с обзиром да Банка не врши консолидацију.

У наставку се презентују подаци и информације за период 1.1.2018 - 31.12.2018.

1.1. Основни подаци о пословном имену, седишту и управи Банке

Банка послује под називом Банка Поштанска штедионица, а.д. Београд (у даљем тексту: Банка) од 12.12.2002, а пре тога пословала је као Поштанска штедионица од 1921. године.

Банка је акционарско друштво са седиштем у Републици Србији које има дозволу за рад Народне банке Србије и права, обавезе и одговорности утврђене законима и подзаконским прописима, Уговором о оснивању и Статутом Банке.

Банка обавља послове на принципима ликвидности, солвентности, рентабилности и сигурности. Услови и начин обављања послова уређени су појединачним актима Банке, у складу са законима и подзаконским прописима.

Седиште Банке је у Београду, у Улици Краљице Марије бр. 3, а организациона структура обухвата 5 регионалних центара, 22 филијале, 148 експозитура, 25 самосталних шалтера.

Органи Банке су: Скупштина Банке, Управни одбор Банке и Извршни одбор Банке.

Скупштину Банке чине акционари Банке. Банком управљају оснивачи, односно акционари који поседују акције с правом гласа, у складу са Уговором о оснивању и Статутом. Управни и Извршни одбор Банке су органи управљања Банком.

У Банци су формиран и: Одбор за праћење пословања (Одбор за ревизију), Кредитни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за ликвидност Банке и Одбор за управљање информационим системом.

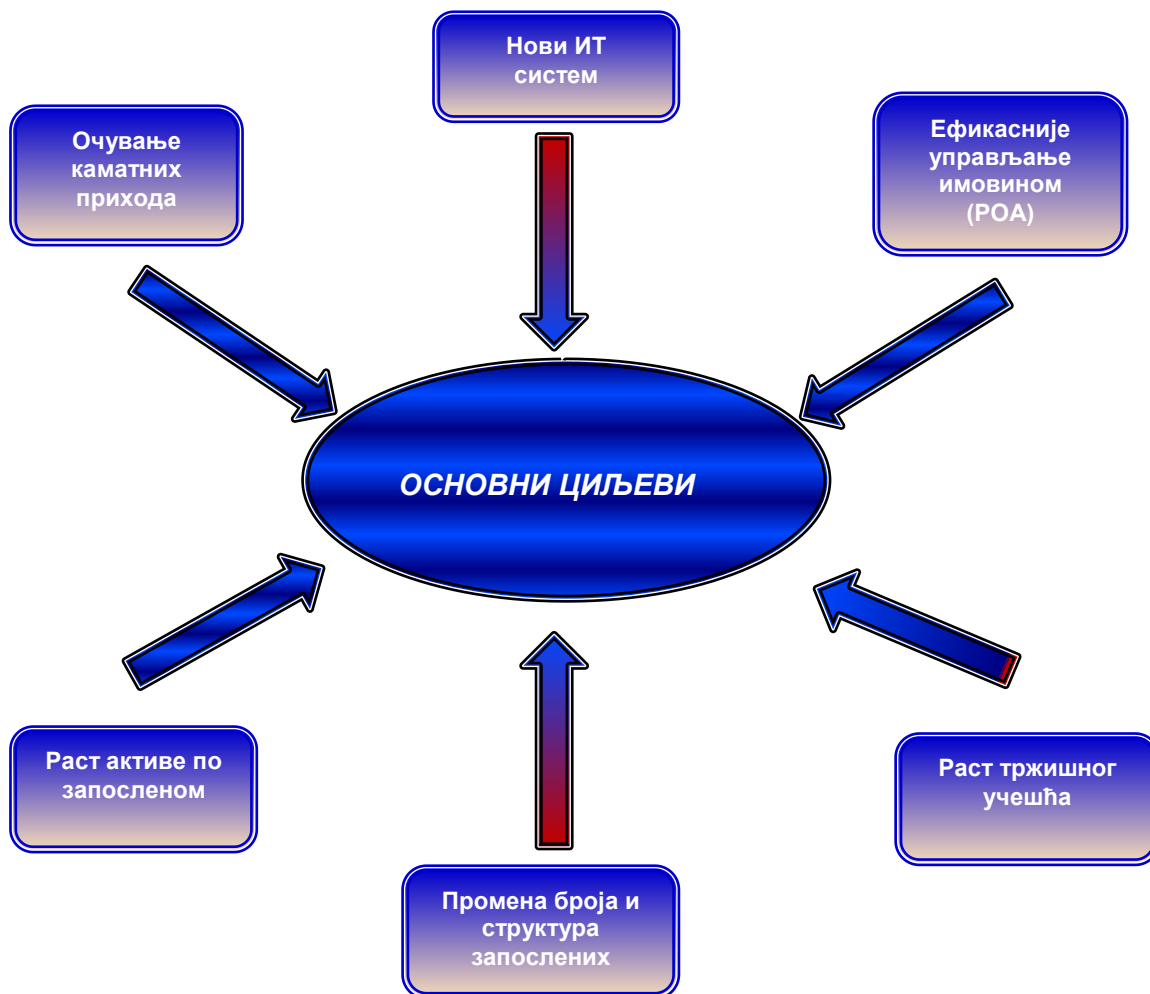
Ажурни подаци:

- о члановима Управног и Извршног одбора Банке, о организационој структури Банке,
- називу, адреси и седишту свих организационих делова Банке са контакт телефонима, e-mail адресама руководиоца организационих делова,

континуирано су доступни на званичној веб страници Банке <http://www.posted.co.rs/>.

2. СТРАТЕГИЈА И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

2.1. Основни циљеви

2.2. Стратегија Банке

Правац развоја Банке у наредном периоду, односно основна стратешка одређења Банке усмерена су на:

- ❖ Рад са становништвом и малим и микро привредним клијентима (укључујући и предузетнике)
 - ширење продајне мреже како би се што боље географски покрило цело тржиште и додатно повећао број клијената,
 - развој нових производа,
 - развој нових канала продаје (дигитално банкарство, агенти продаје...итд).
- ❖ Маркетинг активности – Наставак са започетим маркетиншким активностима (рекламирање путем електронских медија), као подршком пласирању нових производа и будућих комерцијалних акција. Одржавање имиџа Банке као стабилне државне институције, која чува своју традицију и своје лојалне клијенте / штедише.
- ❖ Унапређење ИТ - Даљи развој ИТ, у циљу подршке организационим и комерцијалним активностима Банке.
- ❖ Ефикасно управљање људским ресурсима.

- ❖ Планирање капитала у складу са процесом планирања пословања Банке у циљу пружања адекватне подршке расту пласмана, извора средстава и њиховог коришћења.

2.3. Политике управљања ризицима и систем за управљање ризицима

Процес управљања ризицима конципиран је тако да обезбеди реализацију оперативних и стратешких циљева Банке и свођење ризика у оквире који су прихватљиви за све заинтересоване стране: власнике капитала, регулатора, кредиторе, клијенте и саму Банку.

Упоредо са процесом управљања ризицима, односно као његов саставни део одвија се процес интерне процене адекватности капитала, као и процес управљања капиталом. Интерактивност ових процеса обезбеђује да преузети ниво ризика буде усклађен са обимом и структуром капитала – Банка одлучује о преузимању ризика у мери у којој они могу бити заштићени капиталом, а истовремено Банка управља капиталом тако да његов ниво и структура увек буде у одговарајућој сразмери са нивоом и структуром постојећих и очекиваних ризика које Банка преузима.

Сви принципи и правила за управљање ризицима у Банци интегрисани су у јединствен систем за управљање ризицима који је усклађен са величином и организационом структуром Банке, са природом, обимом и сложености пословних активности Банке и ризичним профилем Банке који подразумева следеће:

❖ Конзистентан систем међусобно компатибилних аката – стратегије, планови, политике, процедуре, методологије за управљање ризицима и лошом активом

❖ Одговарајућа организациона структура Банке и унутрашња организација

❖ Систем унутрашњих контрола и одговарајући информациони систем

❖ Успостављен процес интерне процене адекватности капитала Банке

❖ Планови активности ради одржавања континуитета пословања

Основни принципи функционисања система за управљање ризицима су:

- ❖ целовитост система, што подразумева обезбеђивање управљања ризицима свих врста, на свим нивоима извршавања пословних активности и на свим нивоима одлучивања,
- ❖ флексибилност система у смислу сталног унапређења и развоја,
- ❖ процена способности за преузимање ризика, контролу и мерење ризика и процену усклађености са нивоом капитала,
- ❖ дефинисање надлежности, компетенција, благовремено и ефикасно извештавање.

Политике управљања ризицима заснивају се на следећем:

➤ Основна начела преузимања ризика

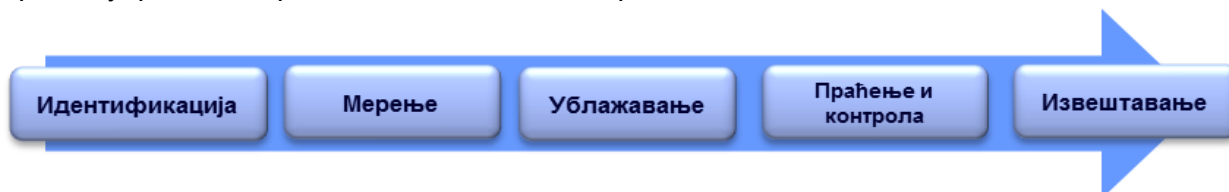
- ❖ Конзервативност при преузимању ризика,
- ❖ Јасна правила за преузимање сваке појединачне врсте ризика,
- ❖ Прикупљање и анализа података неопходних за процену и мерење ризика,
- ❖ Примена различитих метода и техника за мерење и ублажавање ризика,
- ❖ Преузимање ризика који се могу контролисати,
- ❖ Доношење пословних одлука на бази процене ризика.

➤ Основна начела управљања ризицима

- ❖ Органи управљања Банком имају кључну улогу у конципирању и функционисању система управљања ризицима Банке,
- ❖ Запослени на свим нивоима непосредно учествују у процесу управљања ризицима,
- ❖ Независност функција управљања ризицима и контроле усклађености пословања,
- ❖ Независна ревизија система управљања ризицима Банке,
- ❖ Интеграција процеса управљања ризицима са осталим пословним процесима,
- ❖ Успостављање система индикатора раног упозорења,
- ❖ Инкорпорираност процеса управљања ризицима у процес увођења новог производа/услуге/активности и процес поверавања активности трећим лицима,
- ❖ Разумност при преузимању ризика,
- ❖ Професионално и стручно управљање ризицима и контролама.

Банка успоставља и документује процес управљања ризицима који је интегрисан у све пословне процесе у Банци, укључујући и управљање лошом активом и преузима ризике којима може управљати односно које може проценити и контролисати на одговарајући начин.

Процес управљања ризицима има следеће фазе:

➤ Идентификација, мерење и процењивање ризика

Банка континуирано идентификује ризике којима је изложена или може да буде изложена у свом пословању и анализира узроке изложености ризицима и редовно, квантитативним и/или квалитативним методама, мери и процењује ризике које је идентификовала.

У оквиру овог процеса Банка идентификује и процењује корелацију ризика.

➤ Ублажавање ризика

Банка у поступку управљања ризицима предузима одговарајуће мере за ублажавање ризика које је идентификовала у свом пословању. У складу са својим ризичним профилем Банка примењује различите мере за сваку врсту ризика које генерално подразумевају:

- ❖ Технике за ублажавање ризика,
- ❖ Трансфер ризика.

➤ Праћење, контрола и извештавање о ризицима

Банка успоставља систем редовног праћења и контроле ризика у складу са својим ризичним профилем, као и у складу са учесталашћу промена у пословном окружењу. Основни механизми за праћење и контролу ризика су систем лимита и стрес тестирање.

➤ Планови поступања у измењеним околностима

У циљу припреме за адекватно поступање у ситуацијама значајне промене услова пословања и/или пословања Банке, припремају се одговарајући планови:

- ❖ План континуитета пословања,
- ❖ План опоравка активности у случају катастрофа,
- ❖ Плана пословања у случају настанка непредвиђених догађаја – Криза ликвидности,
- ❖ План опоравка - у случају знатног погоршања финансијског стања.

2.4. Организација, надлежности и одговорности у процесу управљања ризицима

Банка је успоставила организациону структуру која обезбеђује јасно дефинисане надлежности и одговорности, конзистентне и транспарентне линије комуницирања, и размене информација, што подразумева следеће:

- ❖ доношење унутрашњих аката Банке којима се уређује организација послова и омогућује да се дужности, надлежности и одговорности запослених у Банци и нивои одлучивања и овлашћења за доношење одлука могу јасно утврдити,
- ❖ упознавање запослених са дужностима, надлежностима и одговорностима,
- ❖ документованост процеса доношења и спровођења одлука,
- ❖ поделу дужности, надлежности и одговорности запослених укључујући и ниво Извршног одбора Банке, којом се спречава сукоб интереса,
- ❖ успостављање ефикасне сарадње на свим организационим нивоима Банке,
- ❖ укључивање адекватног броја запослених одговарајуће стручности и професионалног искуства у систем управљања ризицима,
- ❖ постојање независног организационог дела који се бави управљањем ризицима – Сектор за управљање ризицима,
- ❖ обезбеђење континуитета у спровођењу Стратегије и Политика управљања ризицима,
- ❖ успостављање адекватне политике зарада и других примања запослених.

Процес управљања ризицима организован је на следећи начин:

- ❖ надлежност за преузимање ризика и идентификацију имају организациони делови који се баве оперативним активностима,
- ❖ надлежност за идентификацију, мерење и процену, праћење и контролу преузетих ризика има Сектор за управљање ризицима, Сектор за управљање средствима, Сектор кредитне анализе и Сектор за управљање лошим пласманима,
- ❖ размена информација између свих организационих делова Банке врши се континуирано,
- ❖ извештавање о изложености ризицима је успостављено на континуираној основи - Сектор за управљање ризицима редовно сачињава извештаје о изложености ризицима и доставља их надлежним органима Банке.

На тај начин обезбеђено је раздвајање активности преузимања ризика од активности контроле и праћења ризика.

Управни одбор Банке је одговоран за успостављање јединственог система управљања ризицима у Банци и за надзор над тим системом, успостављање система унутрашњих контрола у Банци и утврђивање стратегија, политика, планова и лимита за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала.

Извршни одбор Банке је одговоран за спровођење стратегија, политика, планова и лимита за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала, које је усвојио Управни одбор, утврђивање процедура, методологија и других аката за идентификовање, мерење и процену ризика, контролу и ублажавање ризика и процеса интерне процене адекватности капитала и за њихово спровођење.

Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) је одговоран за континуирани надзор примене аката за управљање ризицима и спровођење система унутрашњих контрола, и по потреби предлага начине за њихово унапређење.

Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор) је одговоран за праћење изложености Банке ризицима који произилазе из структуре њених билансних и ванбилансних ставки, и предлагање мера за управљање каматним, девизним ризиком и ризиком ликвидности.

Кредитни одбор Банке је задужен за одржавање оптималног нивоа кредитне изложености Банке на основу предлога за одобрење појединачних пласмана.

Одбор за ликвидност Банке спроводи политику управљања ликвидности, планира приливе и одливе новчаних средстава и прати структуру извора и пласмана средстава, показатеља ликвидности и стабилности депозита.

Одбор за управљање информационом системом Банке анализира и усваја предлоге стратегија и политика Банке у вези са управљањем, развојем и безбедношћу информационог система које се Управном одбору Банке подносе на разматрање и усвајање. Разматра, анализира и усваја предлог Плана континуитета пословања и Стратегије опоравка активности и Плана опоравка активности у случају катастрофа. Анализира и надзире примену и адекватно спровођење усвојених стратегија, политика и планова континуитета пословања и опоравка активности.

Сектор за управљање ризицима је задужен за сачињавање аката из области управљања ризицима и интерне процене адекватности капитала, за оперативно спровођење политика и процедура за управљање ризицима, интерне процене адекватности капитала, обрачун исправке вредности и извештавање органа Банке о изложености ризицима и о процесу интерне процене адекватности капитала.

Сектор за управљање средствима одговоран је за управљање дневном ликвидношћу Банке, дефинисање и доношење одлука везаних за дневни, седмични и месечни ниво ликвидности, а у складу са мерама монетарне политике и одлукама НБС, прати и одржава показатељ ликвидности, ужи показатељ ликвидности и показатељ покрића ликвидном активом на нивоу прописаном од стране НБС, израђује дневне извештаје о планираним трансакцијама и пројекцијама ликвидних средстава и одговоран је за тачност обраде података достављених од стране надлежних организационих делова Банке, прати нето токове готовине, планира и прати приливе и одливе средстава по валутама значајним за ликвидност Банке дневно, недељно и месечно.

Сектор кредитне анализе је задужен за независну процену кредитног ризика приликом одобравања пласмана клијентима Банке, мониторинг и рану наплату пласмана.

Служба за контролу усклађености пословања надлежна је за сачињавање и спровођење политике и процедуре за управљање ризиком усклађености пословања Банке, предлагање планова за управљање главним ризицима пословања Банке и извештавање органа Банке о ризицима усклађености пословања Банке.

Служба информационе безбедности задужена је за сачињавање аката из области управљања информационом безбедношћу и ризиком информационог система и оперативно спровођење истих, као и извештавање надлежних органа Банке.

Служба за унутрашњу ревизију оцењује адекватност и поузданост система унутрашњих контрола и функције усклађености пословања, обезбеђује да се ризици којима је Банка изложена у свом пословању на одговарајући начин идентификују и контролишу, даје препоруке и информише органе Банке о извршеним контролама и уоченим неправилностима.

Служба за екстерно извештавање израђује и доставља сет извештаја, у форми и роковима прописаним важећом регулативом, и одговорна је за израду извештаја о рочној и каматносној структури биланса стања који доставља Сектору за управљање ризицима на даљу анализу.

Остали организациони делови Банке, дужни су да у свом делокругу рада спроводе активности дефинисане процедурама и другим актима. Организациони делови Банке, који представљају подршку систему управљања ризицима, дужни су да достављају податке и информације који су неопходни за спровођење процедура за идентификовање, мерење, праћење, ублажавање и управљање ризицима, којима је Банка изложена у свом пословању.

2.5. Врсте ризика

Кључни ризици којима је Банка изложена у свом пословању и у вези са којима обелодањује податке су: кредитни ризик, ризик концентрације, каматни ризик, ризик ликвидности, девизни ризик и оперативни ризик.

Сви наведени ризици, сагласно актима Банке сматрају се материјално значајним, а кредитни ризик, ризик концентрације, девизни ризик, каматни и оперативни ризик сматрају се капитално релевантним. За покриће капитално релевантних ризика Банка утврђује и израчунава интерне капиталне захтеве.

2.5.1. Кредитни ризик и ризик концентрације

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неизвршавања обавеза дужника према Банци под уговореним условима, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

Кредитни ризик обухвата и кредитно-девизни ризик, резидуални ризик и ризик смањења вредности потраживања:

- ❖ Кредитно – девизни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски положај и кредитну способност дужника услед утицаја промене курса динара, што директно утиче на пораст кредитног ризика
- ❖ Резидуални ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед тога што су технике ублажавања кредитног ризика мање ефикасне него што се очекује, или њихова примена недовољно утиче на умањење ризика којима је Банка изложена
- ❖ Ризик смањења вредности потраживања је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу смањења вредности откупљених потраживања услед готовинских или неготовинских обавеза претходног повериоца према дужнику.

Непосредно повезан са кредитним ризиком је ризик концентрације.

Ризик концентрације је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед концентрације изложености Банке према истом или сличном извору настанка ризика, односно истој или сличној врсти ризика и то према једном лицу или према групи повезаних лица, према једној врсти производа, грани, сектору и инструментима кредитне заштите, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

Ризик концентрације односи се на:

- ❖ велике изложености, и то према једном лицу, према групи повезаних лица, у власничком или управљачком смислу,
- ❖ групе изложености, и то према привредном сектору, према привредној грани, према врсти производа и сл.,
- ❖ инструменте обезбеђења и то на нивоу пружаоца заштите, на нивоу групе пружалаца заштите (повезана лица, припадност истом сектору, грани и сл.) на нивоу типа и врсте инструмента обезбеђења.

Циљ Политике управљања кредитним ризиком је утврђивање и одржавање пожељне структуре кредитног портфолија у смислу прихватљивог нивоа кредитног ризика и ризика концентрације и одговарајуће сразмере изложености овим ризицима и приноса на капитал.

Политика управљања кредитним ризиком је интегрални део система за управљање ризицима и базира се на успостављању кредитног процеса. Управљање кредитним ризиком подразумева следеће:

- ❖ објективну процену кредитне способности клијента,
- ❖ разврставање у одговарајуће категорије ризичности према регулаторним и интерним критеријумима,
- ❖ успостављање и одржавање одговарајућег квалитета кредитног портфолија,
- ❖ успостављање система лимита,
- ❖ успостављање индикатора раног упозорења пораста изложености кредитном ризику,
- ❖ формирање и одржавање оптималне структуре портфолија пласмана и инструмената обезбеђења,
- ❖ успостављање система за благовремену идентификацију потенцијално ризичних клијената,
- ❖ максималну заштиту портфолија пласмана Банке применом одговарајућих техника за ублажавање кредитног ризика,
- ❖ континуирано унапређење система управљања кредитним ризиком.

➤ Управљање кредитним ризиком и ризиком концентрације

Управљање кредитним ризиком и ризиком концентрације врши се пре одобравања изложености и континуирано, у току трајања изложености, и то:

- ❖ на нивоу клијента, у смислу утврђивања финансијског стања и кредитне способности клијента са становишта измирења обавеза,
- ❖ на нивоу појединачног пласмана, у смислу утврђивања степена ризичности конкретне изложености, у зависности од њених специфичности у погледу намене, рока, кредитне историје клијента, инструмената обезбеђења итд.,
- ❖ на нивоу портфолија пласмана, периодично, утврђивањем квалитета портфолија на основу анализе обима и структуре портфолија и праћења динамике и трендова промена кључних сегмената портфолија,
- ❖ на нивоу организационих јединица и организационих облика, по врстама пласмана, валутној, секторској и рочној структури, и према степену ризичности наплате потраживања, чиме се обезбеђује управљање ризицима на нижим нивоима агрегирања пласмана у односу на укупан портфолио,
- ❖ на нивоу портфолија инструмената обезбеђења.

➤ Мерење и процена кредитног ризика и ризика концентрације

Систем мерења и процене кредитног ризика одговара природи, обиму и сложености кредитне активности Банке.

Квантификовање ризичности појединачних ставки (по пласману и клијенту) а затим и утврђивање укупног нивоа кредитног ризика врши се у складу са:

- ❖ регулаторним критеријумима,
- ❖ интерним критеријумима и моделима које је дефинисала Банка и прописала интерним методологијама.

Кредитни ризик се мери / процењује на више нивоа:

- ❖ на нивоу клијента реализује се утврђивањем његове кредитне способности и сходно томе класификовањем у одговарајућу категорију ризичности,
- ❖ на нивоу појединачног пласмана реализује се класификовањем конкретног пласмана у одговарајућу категорију ризичности (у зависности од кредитне способности

- клијента, уредности у измиривању обавеза и инструмената обезбеђења) и разврставањем у групу потраживања са сличним карактеристикама,
- ❖ на нивоу портфолија пласмана може се реализовати на два начина:
 - на основу нивоа резерви за процењене губитке и нивоа исправке вредности пласмана и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама, или
 - утврђивањем висине капиталног захтева за покриће кредитног ризика.

Мерење ризика концентрације врши се израчунавањем одређених рација односно упоређивањем односа одређених параметара.

Параметри који су предмет рацио анализе су појединачна изложеност, групе изложености, капитал Банке, портфолио пласмана, појединачни инструмент обезбеђења, портфолио инструмената обезбеђења.

Квантификовање концентрације изложености на различитим нивоима врши се:

- ❖ у складу са регулаторним критеријумима и то мерењем односа конкретног пласмана / портфолија пласмана (једног лица, повезаних лица) и капитала Банке,
- ❖ у складу са критеријумима које је Банка дефинисала интерним актима и то стављањем у однос одређеног сегмента бруто билансних пласмана и билансне активе која се класификује.

Банка контролу над ризиком концентрације обезбеђује успостављањем система лимита, мерењем евентуалних одступања од истих, као и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита.

➤ Извештавање о процесу управљања кредитним и ризиком концентрације

❖ Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана и Међународним стандардима финансијског извештавања.

Извештаји се достављају НБС и Министарству финансија РС.

❖ Интерно извештавање:

Интерно извештавање спроводи се у складу са интерним актима Банке у форми извештаја о изложености ризицима и обухвата укупну изложеност кредитном ризику, изложеност кредитном ризику према критеријумима Народне банке Србије и Интерном систему рејтинга, доспела потраживања, ризичне пласмане и кредите, колатерале, резерве за процењене губитке, исправке вредности, потребну резерву, ризике изложености, лимите изложености и концентрације.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Технике ублажавања кредитног ризика и ризика концентрације

Пословном политиком и другим актима Банке дефинисани су инструменти обезбеђења које Банка прибавља при преузимању кредитног ризика.

Одговарајућим политикама, процедурама и методологијама Банка је детаљније дефинисала:

- ❖ технике ублажавања кредитног ризика које користи,
- ❖ начине прибављања инструмената обезбеђења,
- ❖ правила за признавање техника за ублажавање кредитног ризика које користи.

Банка уговара инструменте обезбеђења и они не могу бити замена за могућност дужника да измири своје обавезе.

Избор инструмената обезбеђења (једног или њихове комбинације) у функцији је минимизирања кредитног ризика, а код сваког конкретног ангажовања опредељен је:

- ❖ бонитетом клијента са јасно дефинисаним примарним изворима отплате,
- ❖ висином ангажовања у односу на финансијску ситуацију клијента, мерено категоријом укупних прихода и нето добитка, као и исказаним параметрима успешности пословања,
- ❖ финансијским ефектима конкретног посла – на бази пројекција новчаних токова,
- ❖ роком на који се Банка ангажује, имајући у виду да дужи рок имплицира виши кредитни ризик.

Вредност инструмента обезбеђења мора бити довољна за наплату целокупног потраживања Банке (главница, камата, накнада итд).

Праћење инструмената обезбеђења спроводи се редовно у поступку праћења изложености.

Ради ублажавања изложености ризику концентрације примењују се и следећи поступци:

- ❖ јасно дефинисање начина утврђивања повезаних лица,
- ❖ доследно придржавање критеријума повезаности,
- ❖ процена постојања потенцијалног ризика концентрације,
- ❖ поштовање дефинисаних лимита.

2.5.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неспособности Банке да испуњава своје доспеле обавезе, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања, и то због:

- ❖ повлачења постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања (ризик ликвидности извора средстава), или
- ❖ отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту (тржишни ризик ликвидности).

Ризик ликвидности представља могућност настанка диспропорције између прилива и одлива средстава и присутан је на више нивоа у пословању Банке:

- ❖ укупна ликвидност Банке и то дугорочно и краткорочно,
- ❖ парцијална ликвидност и то у готовинском и безготовинском пословању, у динарском и девизном пословању и у значајним валутама за Банку (RSD, EUR, USD, CHF).

➤ Управљање ризиком ликвидности

Управљање ризиком ликвидности обухвата:

- ❖ управљање пасивом што подразумева обезбеђење квалитетних извора средстава (капитал и депозити),
- ❖ управљање активом што подразумева ангажовања средстава у сигурне и профитабилне пласмане,
- ❖ успостављање и одржавање рочне усклађености извора средстава и пласмана,
- ❖ успостављање и одржавање валутне усклађености извора средстава и пласмана,
- ❖ успостављање и одржавање гранске и секторске дисперзије извора средстава и пласмана.

➤ Мерење и процена ризика ликвидности

Мерење и процена ризика ликвидности спроводи се применом квантитативних и квалитативних техника.

Ризик ликвидности Банка мери и процењује:

- ❖ израчунавањем показатеља ликвидности,
- ❖ праћењем нето токова готовине,
- ❖ утврђивањем индикатора ликвидности,
- ❖ утврђивањем индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- ❖ gap анализом,
- ❖ анализом стрес сценарија.

➤ Извештавање о процесу управљања ризиком ликвидности

❖ Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана.

❖ Интерно извештавање:

Банка има успостављен систем извештавања о ризику ликвидности, који обухвата процену и анализу изложености ризику ликвидности, усклађеност са екстерним и интерним лимитима, резултате стрес тест анализе и предлог мера, као и резултате спроведеног тестирања Плана пословања Банке Поштанска штедионица, а.д., Београд у случају настанка непредвиђених догађаја - криза ликвидности.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за ликвидност, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Ублажавање изложености ризику ликвидности

Ублажавање изложености ризику ликвидности врши се на следећи начин:

- ❖ усклађивањем прилива и одлива средстава према року, валути и сектору,
- ❖ утврђивањем лимита, праћењем и мерењем евентуалних одступања од истих и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита,
- ❖ утврђивањем поступака у случајевима повећаног ризика ликвидности,
- ❖ сачињавањем планова пословања који би се применили у случају настанка кризе ликвидности.

2.5.3. Каматни ризик

Каматни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена каматних стопа, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи.

Банка је изложена различитим врстама каматног ризика и то:

- ❖ ризику временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена, који проистиче из једнаких промена каматних стопа за различите рокове доспећа,
- ❖ ризику криве приноса коме је изложена услед промене облика криве приноса,
- ❖ базном ризику, коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена,

- ❖ ризику опција, коме је изложена због уговорних одредаба у вези с каматно осетљивим позицијама (кредити с могућношћу превремене отплате, депозити с могућношћу превременог повлачења и др.).

➤ **Управљање каматним ризиком**

Управљање каматним ризиком обухвата:

- ❖ надзор и контролу над каматоносном активом и пасивом што подразумева континуирано праћење обима и структуре каматоносне активе и пасиве,
- ❖ надзор и контролу над системом каматних стопа,
- ❖ обезбеђивање ефикасног механизма прилагођавања каматних стопа тржишним кретањима и профитабилним пројектима,
- ❖ пројектовање обрачунатих прихода и расхода од камата - укупно као и на нивоу организационих делова, према врсти производа и сектору.

У поступку управљања каматним ризиком примењују се следећи поступци:

- ❖ статистички приступ историјске анализе остварених резултата,
- ❖ предвиђање очекиваних ефеката уз различита претпостављена кретања каматних стопа и промена обима и структуре каматоносне активе и пасиве,
- ❖ пројектовање очекиваног утицаја пада или пораста каматних стопа на висину нето прихода,
- ❖ предлагање мера за превазилажење евентуалног ризика.

➤ **Мерење и процена каматног ризика**

Мерење и процена каматног ризика се спроводи применом квантитативних и квалитативних техника.

Мерење и процена изложености каматном ризику врши се на следећи начин:

- ❖ утврђивањем покривености расхода приходима,
- ❖ repricing гар анализом,
- ❖ рацио анализом,
- ❖ израчунавањем економске вредности капитала
- ❖ спровођењем стрес тестова.

➤ **Извештавање о процесу управљања каматним ризиком**

❖ **Интерно извештавање:**

Систем извештавања о изложености каматном ризику обухвата процену и анализу изложености каматном ризику, усклађеност са интерним лимитима, резултате стрес тест анализе и предлоге мера.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ **Ублажавање изложености каматном ризику**

Основни начини за ублажавање изложености каматном ризику који Банка примењује су:

- ❖ усклађивање средстава и обавеза према роковима доспећа или датумима поновног одређивања висине каматних стопа,
- ❖ утврђивање лимита и мерење евентуалних одступања од истих.

Банка, ради ублажавања изложености каматном ризику, спроводи следеће мере и активности (појединачно и/или кумулативно):

- ❖ преиспитивање висине активних и пасивних каматних стопа,
- ❖ повећање/смањење каматно осетљиве активе/пасиве,
- ❖ продужавање/скраћење рокова доспећа каматно осетљиве активе/пасиве.

2.5.4. Девизни ризик

Девизни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена девизног курса, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

➤ Управљање девизним ризиком

Управљање девизним ризиком обухвата:

- ❖ сачињавање, анализу и пројектовање девизног подбиланса,
- ❖ успостављање равнотеже девизног подбиланса Банке у смислу одржавања стабилног и оптималног нивоа и структуре активе и пасиве изражене у девизном знаку,
- ❖ дефинисање кредитне и каматне политике у делу који се односи на девизне пласмане и девизно задуживање укључујући и позиције у динарима са валутном клаузулом,
- ❖ дефинисање начина формирања девизних курсева Банке у зависности од циљева које треба да реализије путем девизних курсева,
- ❖ редовно дневно праћење усклађености показатеља девизног ризика са регулаторним и интерним лимитима,
- ❖ континуирано праћење кретања појединих валута и њиховог међусобног односа као и пројектовање очекиваних кретања и утицаја тих промена на финансијски резултат,
- ❖ симулирање и пројектовање обима и структуре девизног подбиланса и финансијског резултата при промени једног или више кључних параметара.

➤ Мерење и процена девизног ризика

Изложеност Банке девизном ризику мери се и процењује:

- ❖ обрачуном девизне позиције,
- ❖ израчунавањем показатеља девизног ризика,
- ❖ утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- ❖ гар анализом и
- ❖ анализом стрес сценарија.

➤ Извештавање о процесу управљања девизним ризиком

❖ Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана.

❖ Интерно извештавање:

Банка је успоставила систем извештавања, који обухвата процену и анализу изложености девизном ризику, усклађеност са екстерним и интерним лимитима и резултате стрес тест анализе.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Ублажавање изложености девизном ризику

Банка, ради ублажавања изложености девизном ризику, може да примењује следеће поступке:

- ❖ куповина/продаја одређене валуте или готовине од клијената или на тржишту,
- ❖ конверзија валуте у валуту или валуте у готовину и обрнуто,

- ❖ куповина/продаја девизних хартија од вредности динарским средствима,
- ❖ повећање/смањење динарских обавеза и потраживања са девизном клаузулом.

2.5.5. Оперативни ризик

Оперативни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед бројних и разноврсних фактора као што су пропусти у раду запослених, неодговарајуће унутрашње процедуре и процеси, неадекватно управљање информационим и другим системима у Банци, као и непредвидиви екстерни догађаји.

Оперативни ризик укључује и:

- ❖ правни ризик који представља ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу судских или вансудских поступака у вези са пословањем Банке,
- ❖ ризик информационог система који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал, остваривање пословних циљева, пословање у складу с прописима и репутацију банке услед неадекватног управљања информационим системом или друге слабости у том систему која негативно утиче на његову функционалност или безбедност, односно угрожава континуитет пословања финансијске институције.
- ❖ ризике који настају по основу увођења нових производа или услуга, укључујући и нове активности у вези с процесима и системима Банке,
- ❖ ризике који настају по основу активности у вези с њеним пословањем које је поверила трећем лицу.

➤ Управљање оперативним ризиком

Управљање оперативним ризиком обухвата:

- ❖ разврставање пословних активности у одговарајуће линије пословања - подразумева разврставање свих пословних активности у дефинисане линије пословања по критеријумима утврђеним интерним актима,
- ❖ разврставање нових пословних активности у одговарајуће линије пословања пре њиховог укључивања у редовне процесе,
- ❖ процену изложености ризицима при увођењу нових производа, услуга и активности пре започињања активности, процеса или пласирања новог производа,
- ❖ процену изложености ризицима по основу активности које је Банка поверила трећим лицима,
- ❖ примену принципа корпоративног управљања и едукацију запослених.

➤ Мерење и процена оперативног ризика

Оперативни ризик Банка мери и процењује на основу:

- ❖ анализе података евидентираних у бази губитака,
- ❖ анализе података добијених методом самопроцењивања,
- ❖ процене изложености на основу кључних индикатора ризика,
- ❖ процене изложености ризицима по основу увођења нових производа, активности, процеса и /или система,
- ❖ процене изложености ризицима по основу активности које је Банка поверила трећим лицима,
- ❖ утврђивања капиталног захтева за оперативни ризик,
- ❖ анализе резултата спровођења стрес сценарија.

➤ Извештавање о оперативном ризику

❖ Интерно извештавање:

Систем извештавања обухвата правовремено извештавање о догађајима оперативног ризика по врстама догађаја и линијама пословања, узроцима и изворима настанка

догађаја, значајности догађаја, тренду изложености, мерама које се намеравају или јесу предузете у циљу ублажавања и ограничавања последица догађаја и активностима које је Банка поверила трећим лицима.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ **Ублажавање изложености оперативном ризику**

Ублажавање изложености оперативном ризику врши се на следећи начин:

- ❖ сачињавањем и доследном применом јасних и конзистентних интерних аката која прецизно дефинишу све поступке у обављању сваке пословне активности,
- ❖ формирање интегралног система унутрашњих контрола који обезбеђује ефикасну контролу свих пословних процеса и међусобну компатибилност контролних поступака на свим нивоима,
- ❖ формирање јединствене базе података о догађајима који представљају изворе оперативног ризика, чијом се анализом ствара основ за доношење адекватних одлука,
- ❖ израду плана континуитета пословања и плана опоравка активности у случају катастрофа,
- ❖ дефинисање изгледа, садржаја и токова документације у смислу стандардизације форме, изгледа и садржаја докумената, развијања интерног система обележавања докумената, утврђивање начина манипулисања документацијом, дефинисање токова и архивирања документације,
- ❖ развијање свести о постојању оперативног ризика.

3. КАПИТАЛ

Капитал представља трајни извор финансирања који омогућава пословање и опстанак Банке на дуги рок. Обрачун регулаторног капитала Банке врши се у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке.

Регулаторни капитал чини збир основног капитала и допунског капитала.

➤ **Карактеристике основног капитала**

Елементи који се укључују у основни капитал Банке имају следеће карактеристике:

- ❖ немају одређени рок доспећа и не могу се повући,
- ❖ могу се користити за покриће губитка у току редовног пословања Банке безусловно, у целости и без одлагања,
- ❖ подложне су могућности отказивања или ограничења у исплати дивиденди,
- ❖ власници инструмената који се укључују у основни капитал Банке имају подређено право на учешће у расподели стечајне, односно ликвидационе масе у односу на све остале повериоце и власнике других инструмената капитала у случају стечаја или ликвидације Банке,
- ❖ умањени су за све потенцијалне пореске обавезе.

Укупан регулаторни капитал на дан 31.12.2018. износи 15.883.612 хиљада RSD (исти датум претходне године 31.12.2017: 10.802.437 хиљада RSD). У наставку је дата табела која приказује структуру регулаторног капитала Банке на дан 31.12.2018.

Подаци о капиталној позицији банке (образац ПИ–КАП)

(y 000 RSD)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
	Основни акцијски капитал: елементи		
1	Инструменти основног акцијског капитала и припадајуће емисионе премије	13.165.871	
1.1.	<i>од чега: акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 8.ОАК</i>	9.176.872	тачка 7. став 1. одредба под 1) и тачка 8.
1.2.	<i>од чега: Припадајуће емисионе премије уз инструменте из тачке 1.1. тј. износ уплаћен изнад номиналне вредности тих инструмената</i>	3.988.999	тачка 7. став 1. одредба под 2)
2	Добит из ранијих година која није оптерећена никаквим будућим обавезама, а за коју је скупштина банке донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал	-	тачка 10. став 1.
3	Добит текуће године или добит из претходне године за коју скупштина банке још није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал која испуњава услове из тачке 10. ст. 2. и 3. за укључивање у основни акцијски капитал	-	тачка 10. ст. 2. и 3.
4	Ревалоризационе резерве и остали нереализовани добици	3.661.362	тачка 7. став 1. одредба под 4)
5	Резерве из добити и остале резерве банке, осим резерви за опште банкарске ризике	-	тачка 7. став 1. одредба под 5)
6	Резерве за опште банкарске ризике	-	тачка 7. став 1. одредба под 6)
7	Учешћа без права контроле (мањинска учешћа) која се признају у основном акцијском капиталу	-	
8	Основни акцијски капитал пре регулаторних прилагођавања и одбитних ставки (збир од 1 до 7)	16.827.233	
	Основни акцијски капитал: регулаторна прилагођавања и одбитне ставке		
9	Додатна прилагођавања вредности (-)	-	тачка 12. став 5.
10	Нематеријална улагања, укључујући гудвил (умањена за износ одложених пореских обавеза) (-)	505.915	тачка 13. став 1. одредба под 2)
11	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке, изузев оних која протичу из привремених разлика, умањена за повезане одложене пореске обавезе ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК	-	тачка 13. став 1. одредба под 3)
12	Фер вредности резерви у вези са добицима или губицима по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока за финансијске инструменте који се не вреднују по фер вредности, укључујући и пројектоване новчане токове	-	тачка 12. став 1. одредба под 1)
13	ИРБ приступ: негативан износ разлике добијен обрачуном у складу с тачком 134. ОАК (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 4)
14	Повећање капитала које је резултат секјуритизације изложености (-)	-	тачка 11.
15	Добици или губици по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности који су последица промене кредитне способности банке	-	тачка 12. став 1. одредба под 2)
16	Имовина у пензијском фонду са дефинисаним накнадама у билансу стања банке (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 5)
17	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте основног акцијског капитала, укључујући и сопствене инструменте основног акцијског капитала које је банка дужна или може бити дужна да откупи на основу уговорне обавезе (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 6)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
18	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци, а која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 7)
19	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка нема значајно улагање (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 8)
20	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 9)
21	Износ изложености које испуњавају услове за примену пондера ризика од 1.250 %, а које банка одлучи да одбије од основног акцијског капитала уместо да примени тај пондер	-	тачка 13. став 1. одредба под 11)
21.1.	<i>од чега: учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору у износу преко 10% капитала тих лица, односно учешћа која омогућавају ефективно вршење знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог правног лица (-)</i>	-	тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја прва
21.2.	<i>од чега: секјуритизоване позиције (-)</i>	-	тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја друга
21.3.	<i>од чега: слободне испоруке (-)</i>	-	тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја трећа
22	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке и која проистичу из привремених разлика (износ изнад 10% основног акцијског капитала банке из тачке 21. став 2, умањен за износ повезаних пореских обавеза ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК) (-)	-	тачка 21. став 1. одредба под 1)
23	Збир одложених пореских средстава и улагања у лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање из тачке 21. став 1. ОАК, који прелази лимит из тачке 21. став 3. ОАК (-)	-	тачка 21. став 1.
23.1.	<i>од чега: Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање</i>	-	тачка 21. став 1. одредба под 2)
23.2.	<i>од чега: Одложена пореска средства која проистичу из привремених разлика</i>	-	тачка 21. став 1. одредба под 1)
24	Губитак текуће и ранијих година, као и нереализовани губици (-)	37.666	тачка 13. став 1. одредба под 1)
25	Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала, осим ако је банка претходно кориговала износ елемената основног акцијског капитала у износу у којем ти порези смањују износ до којег се елементи основног акцијског капитала могу користити за покриће ризика или губитака (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 12)
26	Износ за који одбитне ставке од додатног основног капитала банке премашују износ додатног основног капитала банке (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 10)
27	Износ потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	453.058	тачка 13. став 1. одредба под 13)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
28	Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)	996.639	
29	Основни акцијски капитал (разлика између 8 и 28)	15.830.593	
	Додатни основни капитал: елементи		
30	Акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 23. ОАК и припадајуће емисионе премије	-	тачка 22. став 1. одредбе под 1) и под 2)
31	Инструменти основног капитала издати од стране подређених друштава који се признају у додатном основном капиталу	-	
32	Додатни основни капитал пре одбитних ставки (30+31)	-	
	Додатни основни капитал: одбитне ставке		
33	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте додатног основног капитала, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 1)
34	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 2)
35	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 3)
36	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 4)
37	Износ за који одбитне ставке од допунског капитала банке премашују износ допунског капитала банке (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 5)
38	Укупне одбитне ставке од додатног основног капитала (збир од 33 до 37)	-	
39	Додатни основни капитал (разлика између 32 и 38)	-	
40	Основни капитал (збир 29 и 39)	15.830.593	
	Допунски капитал: елементи		
41	Акције и други инструменти допунског капитала и субординиране обавезе, који испуњавају услове из тачке 28. ОАК и припадајуће емисионе премије уз инструменте	53.019	тачка 27. став 1. одредбе под 1) и под 2)
42	Инструменти капитала издати од стране подређених друштава који се признају у допунском капиталу	-	
43	Прилагођавања за кредитни ризик која испуњавају услове за укључивање у допунски капитал	-	тачка 27. став 1. одредбе под 3) и под 4)
44	Допунски капитал пре одбитних ставки (збир од 41 до 43)	53.019	
	Допунски капитал: одбитне ставке		
45	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте допунског капитала и субординиране обавезе, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 1)
46	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 2)
47	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 3)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
48	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 4)
49	Укупне одбитне ставке од допунског капитала (збир од 45 до 48)	-	
50	Допунски капитал (разлика између 44 и 49)	53.019	
51	Укупни капитал (збир 40 и 50)	15.883.612	
52	Укупна ризична актива	60.275.769	тачка 3. став 2.
Показатељи адекватности капитала и заштитни слојеви капитала			
53	Показатељ адекватности основног акцијског капитала банке (%)	26,26%	тачка 3. став 1. одредба под 1)
54	Показатељ адекватности основног капитала банке (%)	26,26%	тачка 3. став 1. одредба под 2)
55	Показатељ адекватности капитала банке (%)	26,35%	тачка 3. став 1. одредба под 3)
56	Укупни захтеви за заштитне слојеве капитала (%)	4,16%	тачка 433.
57	Основни акцијски капитал расположив за покриће заштитних слојева (%)	12,16%	

Подаци о основним карактеристикама финансијских инструмената који се укључују у обрачун капитала банке (образац ПИ–ФИКАП)

Редни бр.	Карактеристике инструмента	Опис – акције обичне	Опис – акције преференцијалне
1.	Емитент	Банка Поштанска штедионица ад	Банка Поштанска штедионица ад
1.1.	Јединствена ознака (нпр. CUSIP, ISIN или ознака Bloomberg за приватне пласмане)	RSPSBGE91948	RSPSBGE48567
	<i>Третман у складу с прописима</i>		
2.	Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала банке	Инструмент основног капитала	Инструмент допунског капитала
3.	Индивидуални/(пот)консолидовани/индивидуални и (пот)консолидовани ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	Индивидуални	Индивидуални
4.	Тип инструмента	Обичне акције	Преференцијалне кумулативне акцације
5.	Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	9.176.872	53.019
6.	Номинална вредност инструмента	10.000,00 динара	10.000,00 динара
6.1.	Емисиона цена	-	-
6.2.	Откупна цена	-	-
7.	Рачуноводствена класификација	Акцијски капитал	Акцијски капитал
8.	Датум издавања инструмента	30.08.2004.године	30.08.2004.године
9.	Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	Без датума доспећа	Без датума доспећа
9.1.	Иницијални датум доспећа	Без датума доспећа	Без датума доспећа
10.	Опција откупа од стране емитента уз претходну сагласност надлежног тела	Да	Да
10.1.	Први датум активирања опције откупа, условни датуми активирања опције откупа и откупна вредност	-	-
10.2.	Накнадни датуми активирања опције откупа (ако је применљиво)	-	-
	<i>Купони/дивиденде</i>		
11.	Фиксне или променљиве дивиденде/купони	Променљиве	Фиксне
12.	Купонска стопа и повезани индекси	-	-

Редни бр.	Карактеристике инструмента	Опис – акције обичне	Опис – акције преференцијалне
13.	Постојање механизма обавезног отказивања дивиденде	Не	Да
14.1.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Потпуно дискреционо право
14.2.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Без дискреционог права
15.	Могућност повећања приноса (<i>step up</i>) или других подстицаја за откуп	Да	Не
16.	Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	Некумулативне	Кумулативне дивиденде
17.	Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	Неконвертибилан	Неконвертибилан
18.	Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	-	-
19.	Ако је конвертибилан, делимично или у целости	-	-
20.	Ако је конвертибилан, стопа конверзије	-	-
21.	Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	-	-
22.	Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	-	-
23.	Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	-	-
24.	Могућност смањења вредности	Да	Да
25.	Ако постоји могућност смањења вредности, услови под којима може доћи до смањења вредности	Законски приступ	Законски приступ
26.	Ако постоји могућност смањења вредности, делимично или у целости	Увек у целости	Увек у целости
27.	Ако постоји могућност смањења вредности, трајно или привремено	Привремено	Привремено
28.	Ако је смањење вредности привремено, услови поновног признавања	Одлука органа управљања услед позитивног финансијског резултата	Одлука органа управљања услед позитивног финансијског резултата
29.	Тип инструмента који ће се при стечају, односно ликвидацији наплатити непосредно пре наведеног инструмента	Преференцијалне кумулативне акцације	-
30.	Неусклађене карактеристике конвертованих инструмената	-	-
31.	Ако постоје навести неусклађене карактеристике	-	-

Подаци о повезивању позиција капитала из биланса стања с позицијама из обрасца ПИ–КАП

➤ Рашчлањавање елемената у билансу стања

(у 000 RSD)			
Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Рефере нце
A	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке	-	
A.II	Заложена финансијска средства	-	
A.III	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	-	
A.IV	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	
A.V	Финансијска средства расположива за продају	-	
A.VI	Финансијска средства која се држе до доспећа	-	
A.VII	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	-	
A.VIII	Кредити и потраживања од комитената	-	

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Рефере нце
A.IX	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	
A.X	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	
A.XI	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	-	
A.XII	Инвестиције у зависна друштва	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	-	
A.XIII	Нематеријална улагања	532.298	део г
A.XIV	Некретнине, постројења и опрема	-	
A.XV	Инвестиционе некретнине	-	
A.XVI	Текућа пореска средства	-	
A.XVII	Одложена пореска средства	-	
A.XVIII	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	-	
A.XIX	Остала средства	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	--	
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у консолидованом билансу стања)	-	
P	ПАСИВА	-	
PO	ОБАВЕЗЕ	-	
PO.I	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	
PO.II	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	
PO.III	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	
PO.IV	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	-	
PO.V	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	-	
PO.VI	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	
PO.VII	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства	-	
	<i>Од чега обавезе по основу хибридних инструмената</i>	-	
PO.VIII	Субординиране обавезе	-	
	<i>Од чега субординиране обавезе које се укључују у допунски капитал банке</i>	-	
PO.IX	Резервисања	-	
PO.X	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	-	
PO.XI	Текуће пореске обавезе	-	
PO.XII	Одложене пореске обавезе	37.666	део г
PO.XIII	Остале обавезе	-	
PO.XIV	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0413 у консолидованом билансу стања)	-	
	КАПИТАЛ	-	
PO.XV	Акцијски капитал	-	
	<i>Од чега номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	9.176.872	а
	<i>Од чега емисиона премија по основу акцијског капитала, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	3.988.999	б
	<i>Од чега номинална вредност преференцијалних кумулативних акција</i>	53.019	ђ
	<i>Од чега емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција</i>	-	

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Рефере нце
PO.XVI	Сопствене акције	-	
	Од чега стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција	-	
	Од чега стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције	-	
PO.XVII	Добитак	-	
	Од чега нераспоређена добит из ранијих година	-	
	Од чега добит из текуће године	-	
PO.XVIII	Губитак	-	
	Од чега губици из претходних година	-	део д
	Од чега губитак текуће године	-	
PO.XIX	Резерве	-	
	Од чега резерве из добити које представљају елемент основног капитала	-	
	Од чега остале позитивне консолидоване резерве	-	
	Од чега остале негативне консолидоване резерве	-	
	Од чега остале нето негативне ревалоризационе резерве	-	
	Од чега добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке	-	
	Од чега позитивне ревалоризационе резерве настале по основу ефеката промене фер вредности основних средстава, хартија од вредности и осталих средстава која се, у складу с МСФИ/МРС, исказују у корист ових резерви	3.661.362	в
PO.XX	Нереализовани губици	-	
	Од чега нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	459.654	део д
PO.XXI	Учешћа без права контроле	-	
	Од чега мањинска учешћа у подређеним друштвима	-	
PO.XXII	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	-	
PO.XXIII	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
PO.XXIV	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0414 + 0422 - 0423)	-	
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	-	
В.П.А.	Ванбилансна актива	-	
	Од чега износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција	-	
	Од чега износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу	-	
В.П.П.	Ванбилансна пасива	-	

➤ Повезивање позиција у рашчлањеном билансу стања и позиција у обрасцу ПИ-КАП

(у 000 RSD)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из претходне табеле
	Основни акцијски капитал: елементи		
1	Инструменти основног акцијског капитала и припадајуће емисионе премије	13.165.871	
1.1.	<i>од чега: акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 8.ОАК</i>	9.176.872	а
1.2.	<i>од чега: Припадајуће емисионе премије уз инструменте из тачке 1.1. тј. износ уплаћен изнад номиналне вредности тих инструмената</i>	3.988.999	б
2	Добит из ранијих година која није оптерећена никаквим будућим обавезама, а за коју је скупштина банке донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал	-	
3	Добит текуће године или добит из претходне године за коју скупштина банке још није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал која испуњава услове из тачке 10. ст. 2. и 3. за укључивање у основни акцијски капитал	-	
4	Ревалоризационе резерве и остали нереализовани добици	3.661.361	в
5	Резерве из добити и остале резерве банке, осим резерви за опште банкарске ризике	-	
6	Резерве за опште банкарске ризике	-	
7	Учешћа без права контроле (мањинска учешћа) која се признају у основном акцијском капиталу	-	
8	Основни акцијски капитал пре регулаторних прилагођавања и одбитних ставки (збир од 1 до 7)	16.827.232	
	Основни акцијски капитал: регулаторна прилагођавања и одбитне ставке		
9	Додатна прилагођавања вредности (-)	-	
10	Нематеријална улагања, укључујући гудвил (умањена за износ одложених пореских обавеза) (-)	505.915	г
11	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке, изузев оних која протичу из привремених разлика, умањена за повезане одложене пореске обавезе ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК	-	
12	Фер вредности резерви у вези са добицима или губицима по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока за финансијске инструменте који се не вреднују по фер вредности, укључујући и пројектоване новчане токове	-	
13	ИРБ приступ: негативан износ разлике добијен обрачуном у складу с тачком 134. ОАК (-)	-	
14	Повећање капитала које је резултат секјуритизације изложености (-)	-	
15	Добици или губици по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности који су последица промене кредитне способности банке	-	
16	Имовина у пензијском фонду са дефинисаним накнадама у билансу стања банке (-)	-	
17	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте основног акцијског капитала, укључујући и сопствене инструменте основног акцијског капитала које је банка дужна или може бити дужна да откупи на основу уговорне обавезе (-)	-	
18	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци, а која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	
19	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка нема значајно улагање (-)	-	
20	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање (-)	-	

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из претходне табеле
21	Износ изложености које испуњавају услове за примену пондера ризика од 1.250 %, а које банка одлучи да одбије од основног акцијског капитала уместо да примени тај пондер	-	
21.1.	<i>од чега: учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору у износу преко 10% капитала тих лица, односно учешћа која омогућавају ефективно вршење знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог правног лица (-)</i>	-	
21.2.	<i>од чега: секјуритизоване позиције (-)</i>	-	
21.3.	<i>од чега: слободне испоруке (-)</i>	-	
22	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке и која проистичу из привремених разлика (износ изнад 10% основног акцијског капитала банке из тачке 21. став 2, умањен за износ повезаних пореских обавеза ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК) (-)	-	
23	Збир одложених пореских средстава и улагања у лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање из тачке 21. став 1. ОАК, који прелази лимит из тачке 21. став 3. ОАК (-)	-	
23.1.	<i>од чега: Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање</i>	-	
23.2.	<i>од чега: Одложена пореска средства која проистичу из привремених разлика</i>	-	
24	Губитак текуће и ранијих година, као и нереализовани губици (-)	37.666	Д
25	Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала, осим ако је банка претходно кориговала износ елемената основног акцијског капитала у износу у којем ти порези смањују износ до којег се елементи основног акцијског капитала могу користити за покриће ризика или губитака (-)	-	
26	Износ за који одбитне ставке од додатног основног капитала банке премашују износ додатног основног капитала банке (-)	-	
27	Износ потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	453.058	
28	Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)	996.639	
29	Основни акцијски капитал (разлика између 8 и 28)	15.830.593	
Додатни основни капитал: елементи			
30	Акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 23. ОАК и припадајуће емисионе премије	-	
31	Инструменти основног капитала издати од стране подређених друштава који се признају у додатном основном капиталу	-	
32	Додатни основни капитал пре одбитних ставки (30+31)	-	
Додатни основни капитал: одбитне ставке			
33	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте додатног основног капитала, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	
34	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	
35	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	
36	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из претходне табеле
37	Износ за који одбитне ставке од допунског капитала банке премашују износ допунског капитала банке (-)	-	
38	Укупне одбитне ставке од додатног основног капитала (збир од 33 до 37)	-	
39	Додатни основни капитал (разлика између 32 и 38)	-	
40	Основни капитал (збир 29 и 39)	15.830.593	
	Допунски капитал: елементи		
41	Акције и други инструменти допунског капитала и субординиране обавезе, који испуњавају услове из тачке 28. ОАК и припадајуће емисионе премије уз инструменте	53.019	ђ
42	Инструменти капитала издати од стране подређених друштава који се признају у допунском капиталу	-	
43	Прилагођавања за кредитни ризик која испуњавају услове за укључивање у допунски капитал	-	
44	Допунски капитал пре одбитних ставки (збир од 41 до 43)	53.019	
	Допунски капитал: одбитне ставке		
45	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте допунског капитала и субординиране обавезе, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	
46	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	
47	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	
48	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	
49	Укупне одбитне ставке од допунског капитала (збир од 45 до 48)	-	
50	Допунски капитал (разлика између 44 и 49)	53.019	
51	Укупни капитал (збир 40 и 50)	15.883.612	
52	Укупна ризична актива	60.275.769	
	Показатељи адекватности капитала и заштитни слојеви капитала		
53	Показатељ адекватности основног акцијског капитала банке (%)	26,26%	
54	Показатељ адекватности основног капитала банке (%)	26,26%	
55	Показатељ адекватности капитала банке (%)	26,35%	
56	Укупни захтеви за заштитне слојеве капитала (%)	4,16%	
57	Основни акцијски капитал расположив за покриће заштитних слојева (%)	12,16%	

4. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Укупан регулаторни капитал на дан 31.12.2018. износи 15.883.612 хиљада RSD, а капитални захтеви износе 4.822.058 хиљада RSD.

Укупан интерни капитал на дан 31.12.2018. утврђен је у износу од 15.883.612 хиљада RSD, а интерни капитални захтеви утврђени су у износу од 6.279.726 хиљада RSD.

Адекватност капитала је на високом нивоу, а вредност показатеља адекватности капитала у складу са регулаторним критеријумима износи **26,35%**, док вредност утврђена у процесу интерне процене адекватности капитала износи **20,23%**.

➤ Регулаторни капитални захтеви

За потребе управљања ризицима и обезбеђивања континуитета пословања Банка утврђује ниво регулаторног капитала неопходног за покриће преузетих ризика из пословања прописаних од стране НБС, односно регулаторне капиталне захтеве за покриће кредитног ризика, девизног ризика и оперативног ризика:

- ❖ Капитални захтев за покриће кредитног ризика израчунава се применом стандардизованог приступа множењем укупне активе пондерисане кредитним ризиком са 8%, при чему укупна актива пондерисана кредитним ризиком представља збир ризичне билансне активе и ризичних ванбилансних ставки израчунатих у складу са регулативом којом се уређује адекватност капитала банке,
- ❖ Капитални захтев за девизни ризик Банка израчунава множењем збира укупне нето отворене девизне позиције и апсолутне вредности нето отворене позиције у злату са 8%, при чему се израчунавање нето отворене девизне позиције у злату врши у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке,
- ❖ Капитални захтев за оперативни ризик Банка утврђује применом приступа основног индикатора множењем трогодишњег просека индикатора изложености са 15%.

Подаци о укупним капиталним захтевима и показатељу адекватности капитала (образац ПИ–АКБ)

Редни бр.	Назив	(у 000 RSD) Износ
		1
I	КАПИТАЛ	15.883.612
1.	УКУПАН ОСНОВНИ АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ	15.830.593
2.	УКУПАН ДОДАТНИ ОСНОВНИ КАПИТАЛ	-
3.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	53.018
II	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВИ	4.822.058
1.	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА КРЕДИТНИ РИЗИК, РИЗИК ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ, РИЗИК СМАЊЕЊА ВРЕДНОСТИ КУПЉЕНИХ ПОТРАЖИВАЊА И РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ СЛОБОДНИХ ИСПОРУКА	3.487.561
1.1.	Стандардизовани приступ (СП)	
1.1.1.	Изложености према државама и централним банкама	-
1.1.2.	Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе	212.562
1.1.3.	Изложености према јавним административним телима	-
1.1.4.	Изложености према међународним развојним банкама	-
1.1.5.	Изложености према међународним организацијама	-
1.1.6.	Изложености према банкама	73.516
1.1.7.	Изложености према привредним друштвима	376.980
1.1.8.	Изложености према физичким лицима	2.221.351
1.1.9.	Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима	47.022
1.1.10.	Изложености у статусу неизмирења обавеза	138.530
1.1.11.	Високоризичне изложености	-
1.1.12.	Изложености по основу покривених обвезница	-
1.1.13.	Изложености по основу секјуритизованих позиција	-
1.1.14.	Изложености према банкама и привредним друштвима са краткорочним кредитним рејтингом	-
1.1.15.	Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове	-
1.1.16.	Изложености по основу власничких улагања	6.248
1.1.17.	Остале изложености	411.352

Редни бр.	Назив	Износ
1.2.	Пристап заснован на интерном рејтингу (IRB)	-
1.2.1.	Изложености према државама и централним банкама	-
1.2.2.	Изложености према банкама	-
1.2.3.	Изложености према привредним друштвима	-
1.2.4.	Изложености према физичким лицима	-
1.2.4.1.	од чега: Изложености према физичким лицима обезбеђене хипотекама на непокретностима	-
1.2.4.2.	од чега: Квалификоване револвинг изложености према физичким лицима	-
1.2.4.3.	од чега: Изложености према малим и средњим предузећима које су разврстана у ову класу изложености	-
1.2.5.	Изложености по основу власничких улагања	-
1.2.5.1.	Примењени пристап:	-
1.2.5.1.1.	Пристап једноставних пондера ризика	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD приступа	-
1.2.5.1.3.	Пристап интерних модела	-
1.2.5.2.	Врсте изложености по основу власничких улагања	-
1.2.5.2.1.	Власничка улагања којима се тргује на берзи	-
1.2.5.2.2.	Власничка улагања којима се не тргује на берзи али су у довољно диверсификованим портфолијима	-
1.2.5.2.3.	Остала власничка улагања	-
1.2.5.2.4.	Власничка улагања на које банка примењује стандардизовани пристап кредитном ризику	-
1.2.6.	Изложености по основу секјуритизованих позиција	-
1.2.7.	Изложености по основу остале имовине	-
2	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ ТРАНСАКЦИЈА	-
3	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ТРЖИШНЕ РИЗИКЕ	74.507
3.1.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунат применом стандардизованих приступа	74.507
3.1.1.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу дужничких хартија од вредности	-
	од чега капитални захтев за ценовни ризик по основу секјуритизованих позиција	-
3.1.2.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу власничких хартија од вредности	-
3.1.3.	Додатни капитални захтев за велике изложености из књиге трговања	-
3.1.4.	Капитални захтев за девизни ризик	74.507
3.1.5.	Капитални захтев за робни ризик	-
3.2.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунати применом приступа интерних модела	-
4	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ОПЕРАТИВНИ РИЗИК	1.259.990
4.1.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом приступа основног индикатора	1.259.990
4.2.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом стандардизованог/алтернативног стандардизованог приступа	-
4.3.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом напредног приступа	-
III	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА (%)	26,26
IV	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ КАПИТАЛА (%)	26,26
V	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (%)	26,35

5. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА

Банка је успоставила формализован и документован процес интерне процене адекватности капитала који омогућава утврђивање и одржавање адекватног нивоа расположивог интерног капитала за покриће свих преузетих ризика, укључујући и ризике које је прописао регулатор.

Интерни капитал је капитал који Банка у процесу интерне процене оцени адекватним у односу на врсту и ниво ризика који одговара природи, обиму и сложености послова који Банка обавља.

Процена интерне адекватности капитала представља специфичну меру узајамне прилагођености ризичног профила Банке и нивоа капитала односно меру усклађености преузетих ризика и капитала расположивог за њихово покриће.

➤ **Успостављањем процеса интерне процене адекватности капитала обезбеђује се:**

- ❖ Директна веза између ризичног профила Банке и система управљања ризицима и капиталом,
- ❖ Планирање и одржавање капитала заснованог на обиму и структури преузетих ризика у оперативном пословању Банке,
- ❖ Обезбеђивање стабилности пословања,
- ❖ Благовремено уочавање свих потенцијалних претњи и ризика и усклађивање ризичног профила и апетита за ризике са расположивим капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала представља кључни параметар у управљању капиталом Банке и спроводи се кроз следеће поступке:

- ❖ идентификација свих ризика којима је Банка изложена или може да буде изложена,
- ❖ идентификација материјално значајних ризика,
- ❖ мерење ризика на основу квантитативних критеријума и процена ризика на основу квалитативних критеријума,
- ❖ израчунавање појединачних и укупног износа интерног капитала,
- ❖ праћење, контрола и алокација капитала,
- ❖ извештавање о интерној процени адекватности капитала.

➤ **Идентификација ризика којима је Банка изложена, или може бити изложена**

Идентификација ризика подразумева све поступке и методе који се примењују у току обављања пословних активности и сврставање идентификованих ризика у одговарајућу врсту и подврсту ризика у дефинисаном Каталогу ризика.

➤ **Идентификација материјално значајних ризика**

Процес утврђивања материјално значајних ризика обухвата квантитативне и квалитативне методе утврђивања ових ризика, а односе се на:

- ❖ процену могућности квантификације ризика,
- ❖ утврђивање степена значајности пре и након примене одговарајућих механизма контроле,
- ❖ утврђивање осетљивости капитала на изложеност сваком ризику (капитална релевантност), након чега се одређује који су ризици у датом тренутку за Банку материјално значајни.

Банка као материјално значајне ризике утврђује:

- ❖ Кредитни ризик,
- ❖ Ризик концентрације,
- ❖ Девизни ризик,
- ❖ Каматни ризик,
- ❖ Оперативни ризик.

➤ Утврђивање појединачних и укупних интерних капиталних захтева

Ове активности обухватају израчунавање износа интерних капиталних захтева за сваку подврсту и врсту материјално значајних ризика.

Банка утврђује интерне капиталне захтеве за следеће врсте и подврсте ризика:

- ❖ Кредитни ризик и у оквиру њега следеће подврсте ризика
 - Кредитни ризик клијента,
 - Кредитно - девизни ризик клијента,
 - Ризик наплативости потраживања.
- ❖ Ризик концентрације и у оквиру њега следеће подврсте ризика
 - ризик концентрације код једног дужника и/или групе повезаних дужника,
 - ризик концентрације на нивоу 10 највећих дужника,
 - ризик концентрације у валути на нивоу портфолија.
- ❖ Девизни ризик и у оквиру њега структурални девизни ризик.
- ❖ Каматног ризика и у оквиру њега базни ризик.
- ❖ Оперативни ризик - капитални захтев се не утврђује појединачно по подврстама овог ризика, већ на нивоу самог ризика.
- ❖ Банка утврђује додатни интерни капитални захтев за покриће ризика који се не могу прецизно квантификовати и у том смислу представља посебан вид заштите будућег пословања од изложености таквим ризицима.

Утврђивање укупних интерних капиталних захтева врши се на следећи начин:

- ❖ израчунавају се интерни капитални захтеви за подврсте материјално значајних ризика,
- ❖ њиховим агрегирањем утврђују се појединачни интерни капитални захтеви за материјално значајне ризике,
- ❖ сабирањем интерних капиталних захтева за појединачне ризике утврђује се износ укупних интерних капиталних захтева,
- ❖ на тако уврђени износ додаје се додатни капитални захтев за ризике који се не могу квантификовати.

➤ Праћење и контрола нивоа расположивог интерног капитала

Праћење и контрола расположивог интерног капитала представљају перманентни надзор над обимом расположивог интерног капитала и усклађеност са нивоом преузетих ризика. Ове активности обухватају:

- ❖ периодично утврђивање вредности показатеља,
- ❖ динамичку анализу вредности показатеља интерне адекватности,
- ❖ поређење показатеља интерне адекватности са регулаторним и планираним величинама,
- ❖ анализу евентуалних одступања,
- ❖ спровођење стрес тестова за материјално значајне ризике, капитал и анализу добијених резултата.

➤ Алокација интерног капитала

Ове активности обухватају:

- ❖ алокацију на подврсте и врсте материјално значајних ризика,
- ❖ алокацију према линијама пословања,

➤ Извештавање о процесу интерне процене адекватности

Извештавање о процесу интерне процене адекватности капитала подразумева:

- ❖ извештавање надлежних органа Банке,
- ❖ извештавање Народне банке Србије,

и обухвата бројне квантитативне и квалитативне параметре, неопходна методолошка објашњења и анализе примењених приступа и метода и детаљан опис читавог процеса уз презентовање неопходних аката којима је сам процес дефинисан.

6. ЗАШТИТНИ СЛОЈЕВИ КАПИТАЛА

Следећи заштитни слојеви капитала примењују се у Републици Србији:

- ❖ заштитни слој за очување капитала,
- ❖ контрациклични заштитни слој капитала,
- ❖ заштитни слој капитала за системски значајне банке,
- ❖ заштитни слој капитала за структурни системски ризик.

Подаци о заштитним слојевима капитала на дан 31.12.2018:

(у 000 RSD)

Захтев за комбиновани заштитни слој капитала	4,2%	2.510.047
Заштитни слој за очување капитала	2,5% ризичне активе	1.506.894
Контрациклични заштитни слој капитала *	0%	-
Заштитни слој капитала за структурни системски ризик**	0,7% ризичне активе	400.395
Заштитни слој капитала за системски значајне банке***	1% ризичне активе	602.758

* Народна банка Србије на тромесечном нивоу обрачунава референтни показатељ на основу којег процењује потребну висину стопе контрацикличног заштитног слоја капитала за Републику Србију. На дан 31.12.2018. стопа износи 0%.

** Стопа заштитног слоја капитала за структурни системски ризик је у висини од 3% укупних девизних и девизно индексираних пласмана банке одобрених привреди и становништву у Републици Србији.

*** Одлуком о утврђивању листе системски значајних банака у Републици Србији и стопа заштитног слоја капитала за те банке од 14. јуна 2018. утврђене су системски значајне банке и стопе заштитног слоја капитала, које су ове банке у обавези да одржавају од 30. јуна 2018.

7. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА

7.1. Кредитни ризик

Банка користи стандардизовани приступ за мерење кредитног ризика.

7.1.1. Квалитативне информације

- Дефиниција појмова потраживања у доцњи (*past due*) и обезвређених потраживања

Статус неизмиревања обавеза (default) постоји уколико се испуни било који од услова:

- дужник је у доцњи више од 90 дана по било којој обавези према Банци,
- Банка сматра мало вероватним да ће дужник у потпуности измирити своју обавезу према Банци, не узимајући у обзир могућност реализације инструмената обезбеђења.

Ситуација у којој се сматра да је мало вероватно да ће дужник у потпуности измирити своје обавезе подразумева да је идентификован неки од објективних доказа обезвређења.

Постојање објективног/их доказа обезвређења пласмана имлицира обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама у Нивоу 3.

Критеријум који указује на статус дефолта и прелазак потраживања у Ниво 3 је кашњење дуже од 90 дана за све врсте потраживања.

Поред овог критеријума, за одређене врсте потраживања на објективни доказ обезвређења могу указати и додатни критеријуми (преминуо дужник, проблематичан у моменту реструктурирања, блокада рачуна, брисан из АПР, стечај или ликвидација, промена рејтинг категорије...).

➤ **Опис приступа и метода који се користе за одређивање општих и специфичних прилагођавања за кредитни ризик**

За потребе процеса обезвређења финансијских средстава Банка је утврдила:

- ❖ начин разврставања потраживања у групе са сличним карактеристикама за потребе процене постојања значајног повећања кредитног ризика и износа очекиваних кредитних губитака,
- ❖ поступке који се примењују за процену износа обезвређења билансне активе и/или вероватног губитка по основу ванбилансних ставки,
- ❖ методе и технике за процену обезвређења на појединачној и групној основи,
- ❖ начин утврђивања кључних параметара за обрачун обезвређења,
- ❖ критеријуми за разврставање билансне активе и ванбилансних ставки према нивоима обезвређења,
- ❖ критеријуми за миграње потраживања из једног нивоа (Ниво 1, 2 и 3) обезвређења у други,
- ❖ поступке на основу којих се процењује да ли је на извештајни датум дошло до значајног повећања кредитног ризика билансне активе и ванбилансних ставки у односу на дан почетног признавања,
- ❖ моделе који се користе за мерење очекиваних кредитних губитака, укључујући и мерење износа обезвређења у случају да постоји објективан доказ о обезвређењу,
- ❖ дефиницију статуса неизмирења обавеза која се користи за потребе одређивања промена у ризику наступања статуса неизмирења обавеза у односу на дан почетног признавања билансне активе и ванбилансних ставки,
- ❖ врсту средстава обезбеђења која се користи/признаје у процесу обрачуна исправке вредности, поступак утврђивања њихове вредности и очекивани период реализације,
- ❖ обавезу документованости свих анализа, процена и обрачуна,
- ❖ овлашћења, обавезе и одговорности у том процесу.

Банка примењује модел очекиваних губитака приликом процене обезвређења финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности или по фер вредности преко осталог резултата (осим учешћа у капиталу), као и на уговорна средства.

На сваки извештајни датум обрачунава се исправка вредности која је једнака:

- очекиваним дванаестомесечним кредитним губицима за све финансијске инструменте код којих кредитни ризик није значајно порастао од почетног признавања (финансијска средства у Нивоу 1).
- очекиваним кредитним губицима током животног века, ако је кредитни ризик за тај финансијски инструмент значајно порастао од почетног признавања, или постоји идентификован објективан доказ обезвређења (финансијска средства у Нивоу 2, Нивоу 3 и ПОЦИ).

Банка месечно процењује квалитет потраживања, утврђује да ли је дошло до значајног повећања кредитног ризика или постоји објективан доказ о обезвређењу, и обрачунава адекватан износ тог обезвређења.

Приликом утврђивања промене нивоа кредитног ризика и алокације изложености између нивоа 1, 2 и 3 индикатор дани доцње, као један од критеријума за алокацију, се рачуна од момента када је износ потраживања постао материјално значајан.

Појединачно процењивање исправке вредности

Банка врши појединачну процену исправке вредности односно обезвређења финансијских средстава за сваки појединачно значајан кредит и пласман уколико је у статусу неизмиривања обавеза (доцња у материјално значајном износу дужа од 90 дана), односно уколико постоје субјективни докази о обезвређењу пласмана, на основу чега је класификован у Ниво 3.

Ниво обезвређења пласмана се утврђује на основу пројекције очекиваних новчаних токова који ће бити наплаћени по основу уговора са клијентом, узимајући у обзир нову процену финансијског стања и кредитне способности клијента, вредности колатерала, временских рокова потребних за реализацију колатерала и друго. За обрачун очекиваних губитака уведена су различита сценарија (пондерисана вероватноћом) за процењене будуће новчане токове.

Пројектовани новчани токови се дисконтују ефективном каматном стопом и свде на садашњу вредност.

Упоређивањем садашње вредности очекиваних новчаних токова са номиналном вредношћу потраживања утврђује се ниво обезвређења пласмана. Индивидуална процена обезвређења пласмана се ради на месечном нивоу.

Групно процењивање исправке вредности

Банка је за потребе групне процене обезвређења финансијских средстава дефинисала критеријуме за сврставање финансијских инструмената у нивое обезвређења. Нивои обезвређења (1, 2, 3) разликују се у зависности од степена повећања кредитног ризика од момента иницијалног признавања.

Различити нивои обезвређења имају за резултат различите начине обрачуна очекиваних кредитних губитака:

- Ниво 1 - 12-месечни очекивани кредитни губици,
- Ниво 2 и 3 - "лифетиме" очекивани кредитни губици.

Банка врши обрачун кључних параметара ризика (ЕАД, ПД, ЛГД) - детаљније описано у Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину.

Дисконтна стопа која се у обрачуна користи је ефективна каматна стопа појединачног уговора.

При првој примени стандарда и док се не стекну услови за пуну примену, за потребе обрачуна исправке вредности користи се уговорена номинална каматна стопа, доступна ефективна каматна стопа односно тренутно важећа номинална каматна стопа код финансијских средстава са флукутирајућом стопом као ефективна каматна стопа у почетном периоду примене МСФИ 9 која представља најбољу апроксимацију ЕКС у датим околностима и ограничењима.

Примена номиналне каматне стопе као ефективне каматне стопе у духу МСФИ 9 заснована је на ограниченој доступности података о ефективној каматној стопи дефинисаној стандардом.

7.1.2. Квантитативне информације

Табела 1. Укупан износ изложености разврстан према класама изложености

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2018		31.12.2017	
	Бруто билансно	Ванбилансно	Бруто билансно	Ванбилансно
Држава и централне банке	150.184.084	2.266.883	83.837.753	50.027
Терит. аутономије и лок. самоупр.	5.473.440	4.421	6.291.741	4.810
Банке	4.357.245	245.794	4.153.534	254.651
Привредна друштва	4.516.921	465.343	4.320.823	707.889
Физичка лица	36.765.854	7.369.703	27.831.008	7.133.248
Обезбеђене хипотеком	1.589.341	48.867	435.917	37.452
Статус неизмирења обавеза	7.119.615	17.668.529	7.967.974	16.127.326
Високоризичне изложености	-	-	42.630	-
Власничка улагања	87.949	-	91.220	-
Остале изложености	18.212.041	101.994	15.419.470	108.306
Укупно	228.306.490	28.171.534	150.392.070	24.423.709

Напомена: рачуноводствени отпис је приказан на класи Статус неизмирења обавеза на ванбилансу

Табела 2. Просечна изложеност током периода по класама изложености

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2018	
	Укупна бруто изложеност	Просечна бруто изложеност
Држава и централне банке	152.450.967	118.169.374
Терит. аутономије и лок. самоупр.	5.477.861	5.887.206
Банке	4.603.039	4.505.612
Привредна друштва	4.982.264	5.005.488
Физичка лица	44.135.557	39.549.907
Обезбеђене хипотеком	1.638.208	1.055.789
Статус неизмирења обавеза	24.788.144	24.441.722
Високоризичне изложености	-	21.315
Власничка улагања	87.949	89.585
Остале изложености	18.314.035	16.920.906
Укупно	256.478.024	215.646.902

Напомена: просечна вредност је обрачуната у односу на 31.12.2017.

Табела 3. Географска расподела изложености према материјално значајним областима по класама изложености, као и обезвређена и потраживања у доцњи, приказана по значајним географским областима

(у 000 RSD)

Класа изложености	Регион	31.12.2018		
		Укупна бруто изложеност	Износ обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи	Износ исправке вредности и резервисања обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи
Држава и централне банке		152.450.966	72.017.886	15.197
	Београд	151.274.249	72.017.886	15.197
	Војводина	1.176.717	-	-
Територијалне аутономије и локалне самоуправе		5.477.862	2.710.959	6.763
	Београд	5.643	1.222	20
	Војводина	2.853.351	2.671.463	6.656
	Остатак Србије	38.274	38.274	87
	Остале државе	2.580.594	-	-
Банке		4.603.040	4.357.245	5.712
	Београд	1.569.800	1.324.006	5.709
	Војводина	1	1	-
	Остатак Србије	1	1	-
	Остале државе	3.033.238	3.033.237	3
Привредна друштва		4.982.264	4.888.319	36.661
	Београд	4.965.472	4.887.927	36.654
	Војводина	46	46	-
	Остатак Србије	16.746	346	7
Физичка лица		44.135.557	43.127.667	306.960
	Београд	21.518.012	20.651.161	113.712
	Војводина	7.494.500	7.477.607	38.635
	Остатак Србије	15.080.835	14.968.684	154.530
	Остале државе	42.210	30.215	83
Обезбеђене хипотеком		1.638.208	1.484.495	9.417
	Београд	802.168	744.930	2.983
	Војводина	276.575	246.468	837
	Остатак Србије	559.447	493.097	5.597
Статус неизмирења обавеза		24.788.145	7.122.803	5.131.367
	Београд	13.708.166	2.109.841	1.211.081
	Војводина	4.856.753	1.699.351	1.259.585
	Остатак Србије	6.223.226	3.313.611	2.660.701
Власничка улагања		87.949	-	-
	Београд	28.556	-	-
	Остатак Србије	59.393	-	-
Остале изложености		18.314.034	7.168.993	3.308.011
	Београд	18.130.226	6.987.549	3.307.977
	Војводина	2.371	7	1
	Остатак Србије	2.057	2.057	15
	Остале државе	179.380	179.380	18
Укупно		256.478.025	142.878.367	8.820.088

Напомена: преглед представља укупну бруто изложеност билансних и ванбилансних ставки по материјално значајним областима, као и бруто изложеност билансних ставки код којих је извршена исправка вредности и ванбилансних ставки за које је извршено резервисање за губитке

Табела 4. Изложености код којих је извршена исправка вредности билансних позиција и резервисање за губитка по ванбилансним ставкама, по класи изложености и секторима

(у 000 RSD)

Класа изложености	Назив сектора	31.12.2018		
		Укупна бруто изложеност	Износ обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи	Износ исправке вредности и резервисања обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи
Изложеност према државама и централним банкама		152.450.967	72.017.886	15.197
	Финансије и осигурање	71.857.466	66.213.067	434
	Јавни сектор	1.176.717	-	-
	Сектор опште државе	79.400.593	5.804.819	14.763
	Остало	16.191	-	-
Изложеност према територијалним аутономијама и локалним самоуправама		5.477.862	2.710.958	6.763
	Сектор опште државе	2.897.268	2.710.958	6.763
	Страна лица	2.580.594	-	-
Изложеност према банкама		4.603.039	4.357.244	5.711
	Финансије и осигурање	1.568.766	1.322.971	3.156
	Привредна друштва	43	43	2
	Страна лица	3.034.230	3.034.230	2.553
	Изложеност према привредним друштвима		4.982.263	4.888.318
	Финансије и осигурање	5.250	5.247	18
	Јавна предузећа	4.962.080	4.870.993	36.378
	Привредна друштва	12.078	12.078	265
	Други комитенти	-	-	-
	Остало	2.855	-	-
Изложеност према физичким лицима		44.135.558	43.127.637	306.960
	Финансије и осигурање	2.846	2.846	62
	Јавна предузећа	14.845	14.845	134
	Привредна друштва	556.064	370.602	72.495
	Предузетници	119.020	97.843	700
	Сектор опште државе	39.102	39.102	859
	Становништво	43.386.554	42.585.444	224.317
	Други комитенти	15.584	15.584	8.201
	Остало	1.543	1.371	192
	Изложености обезбеђене некретнинама		1.638.208	1.484.496
	Финансије и осигурање	743	-	-
	Привредна друштва	236.042	96.417	4.054
	Предузетници	42.797	29.453	78
	Становништво	1.358.626	1.358.626	5.285
Изложености у статусу неизмирења обавеза		24.788.144	7.122.804	5.131.369
	Финансије и осигурање	7.758	7.758	7.758
	Јавна предузећа	1.070.311	1.061.937	852.249
	Привредна друштва	11.338.932	4.400.266	3.260.880
	Предузетници	64.577	2.615	647
	Сектор опште државе	752.881	1.495	77
	Становништво	1.563.360	1.413.036	792.455
	Други комитенти	9.990.325	235.697	217.303
Изложености по основу власничких улагања		87.949	-	-
	Финансије и осигурање	26.134	-	-
	Поивредна друштва	61.815	-	-

Класа изложености	Назив сектора	Укупна бруто изложеност	Износ обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи	Износ исправке вредности и резервисања обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи
Остале изложености		18.314.035	7.168.993	3.308.010
	Привредна друштва	42	42	2
	Предузетници	1.229	-	-
	Сектор опште државе	4.409	2.045	14
	Становништво	55.560	-	-
	Страна лица	179.380	179.380	18
	Други комитенти	7.633.051	6.987.526	3.307.976
	Остало	10.440.364	-	-
Укупно		256.478.025	142.878.336	8.820.088

Напомена: преглед представља укупну бруто изложеност билансних и ванбилансних ставки по материјално значајним областима, као и бруто изложеност билансних ставки код којих је извршена исправка вредности и ванбилансних ставки за које је извршено резервисање за губитке

Табела 5. Бруто изложеност према преосталом доспећу

(y 000 RSD)

Класа изложености	до 90 дана	91 - 180 дана	181 - 365 дана	преко 1 године	Бруто изложеност
Држава и централне банке	150.092.304	-	-	2.358.663	152.450.967
Билансне ставке	149.007.367	-	-	1.176.717	150.184.084
Ванбилансне ставке	1.084.937	-	-	1.181.946	2.266.883
Терит. аутономије и лок. самоупр.	1.948.561	-	-	3.529.300	5.477.861
Билансне ставке	1.944.140	-	-	3.529.300	5.473.440
Ванбилансне ставке	4.421	-	-	-	4.421
Банке	4.603.039	-	-	-	4.603.039
Билансне ставке	4.357.245	-	-	-	4.357.245
Ванбилансне ставке	245.794	-	-	-	245.794
Привредна друштва	68.688	16.000	374.256	4.523.320	4.982.264
Билансне ставке	64.918	-	-	4.452.003	4.516.921
Ванбилансне ставке	3.770	16.000	374.256	71.317	465.343
Физичка лица	5.707.166	2.451.448	2.348.383	33.628.562	44.135.557
Билансне ставке	3.332.124	1.319.971	1.975.725	30.138.035	36.765.854
Ванбилансне ставке	2.375.042	1.131.477	372.658	3.490.527	7.369.703
Обезбеђене хипотеком	28.885	2.355	21.356	1.585.612	1.638.207
Билансне ставке	10.611	743	17.684	1.560.303	1.589.341
Ванбилансне ставке	18.274	1.612	3.672	25.309	48.866
Статус неизмирења обавеза	18.330.928	14.464	91.314	6.351.437	24.788.144
Билансне ставке	2.591.524	14.464	90.757	4.422.870	7.119.615
Ванбилансне ставке	15.739.404	-	557	1.928.567	17.668.529
Власничка улагања	87.949	-	-	-	87.949
Билансне ставке	87.949	-	-	-	87.949
Ванбилансне ставке	-	-	-	-	-
Остале изложености	18.305.195	5.910	566	2.364	18.314.035
Билансне ставке	18.211.574	-	467	-	18.212.041
Ванбилансне ставке	93.621	5.910	99	2.364	101.994
Укупно 31.12.2018	199.172.715	2.490.177	2.835.875	51.979.258	256.478.023
Укупно 31.12.2017	129.631.127	122.005	1.439.796	43.622.853	174.815.781

Табела 6. Расподела бруто изложености према категоријама класификације, обрачунатој и потребној резерви

(у 000 RSD)

Катег.	Билансна актива	Ванбилансна ставке	Укупно	Обрачуната резерва	Исправка вредности /резервисања	Потребна резерва
A	44.707.439	7.022.609	51.730.048	-	214.806	-
Б	3.769.484	108.165	3.877.649	75.917	48.946	6.637
В	765.060	405.212	1.170.272	172.142	72.562	19.623
Г	3.354.529	41.516	3.396.045	1.017.556	183.040	123.424
Д	6.767.016	9.279	6.776.295	6.774.566	4.978.834	303.374
Укупно 31.12.18.	59.363.528	7.586.781	66.950.309	8.040.181	5.498.188	453.058
Укупно 31.12.17.	48.670.907	7.725.253	56.396.160	8.862.592	6.937.901	899.384

Табела 7. Промене на исправкама вредности / резервисањима у 2018. години

(у 000 RSD)

Исправка вредности	Потражи-вања за камате и накнаде	Дати кредити и депозити	Хартије од вредности и учешћа у капиталу	Готовина, остали пласмани и остала средства	Укупно исправка вредности	Резервисања	УКУПНО
Стање на почетку године	678.085	5.814.799	88.357	143.613	6.724.854	36.642	6.761.496
Нове исправке вредности у току године	54.036	718.348	10.337	65.761	848.482	40.925	889.407
- повећање по основу курсних разлика	1.202	27.105	4	15	28.326	-	28.326
Укидања у корист биланса успеха	(73.448)	(1.202.936)	(30.620)	(166.104)	(1.473.108)	(59.485)	(1.532.593)
- смањење по основу курсних разлика	(2.443)	(34.259)	(3)	(6.556)	(43.261)	-	(43.261)
Unwinding	132.789	-	3.915	-	136.704	-	136.704
Рачуноводствени отпис	(99.120)	(628.045)	-	(10.373)	(737.538)	-	(737.538)
Стање на крају године	692.342	4.702.166	71.989	32.897	5.499.394	18.082	5.517.476

*Исправка вредности нематеријалних улагања, некретнина, залиха није обухваћена овим прегледом

Табела 8. Расподела изложености по гранама индустрије

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2018.		
	Укупна бруто изложеност	Нето пре техника ублажавања	Нето после техника ублажавања
Држава и централне банке	152.450.967	152.435.770	152.435.770
Терит. аутономије и лок. самоупр.	5.477.861	5.357.892	5.357.892
Банке	4.603.039	4.594.796	4.594.796
Привредна друштва	4.982.263	4.931.411	4.793.195
Рударство	341	334	334
Електрична енергија	1.384.109	1.366.053	1.357.653

Класа изложености	31.12.2018.		
	Укупна бруто изложеност	Нето пре техника ублажавања	Нето после техника ублажавања
Трговина	3.530.871	3.499.307	3.369.491
Саобраћај	58.427	57.229	57.229
Некретнине	410	401	401
Остало	8.105	8.087	8.087
Физичка лица	44.135.558	43.808.680	43.745.226
Обезбеђене хипотеком	1.638.208	1.627.421	1.627.421
Статус неизмирења обавеза	24.788.144	19.368.060	19.365.487
Власничка улагања	87.949	78.107	78.107
Остале изложености	18.314.035	15.002.740	15.206.983
Укупно	256.478.024	247.204.877	247.204.877

➤ Стандардизовани приступ мерењу кредитног ризика

За потребе израчунавања капиталног захтева за кредитни ризик Банка све изложености распоређује у одговарајуће класе изложености у складу са стандардизованим приступом за мерење кредитног ризика.

Банка приликом одређивања пондера кредитног ризика за изложености према државама и централним банкама користи дугорочне кредитне рејтинге агенције Moody 's Investor Service Ltd, према мапирању ових рејтинга у одговарајуће нивое кредитног квалитета које је извршила Народна банка Србије.

Табела 9. Класе изложености по пондерима ризика пре и након примене техника ублажавања кредитног ризика

(у 000 RSD)

Класа изложености	Пондери	31.12.2018		
		Укупна бруто изложеност	Нето пре техника ублажавања	Нето после техника ублажавања
Држава и централне банке		152.450.967	152.435.770	152.435.770
	0%	152.450.967	152.435.770	152.435.770
Територијалне аутономије и локалне самоуправе		5.477.861	5.357.892	5.357.892
	0%	1.942.854	1.938.311	1.938.311
	20%	954.413	952.095	952.095
	100%	2.580.594	2.467.486	2.467.486
Банке		4.603.039	4.594.796	4.594.796
	20%	4.603.039	4.594.796	4.594.796
Привредна друштва		4.982.264	4.931.412	4.793.196
	100%	4.982.264	4.931.412	4.793.196
Физичка лица		44.135.558	43.808.680	43.745.226
	75%	44.135.558	43.808.680	43.745.226
Обезбеђене хипотеком		1.638.207	1.627.421	1.627.421
	35%	1.474.841	1.469.224	1.579.769
	50%	137.556	133.347	22.802
	75%	22.974	22.023	22.023
	100%	2.836	2.827	2.827
Статус неизмирења обавеза		24.788.144	19.368.060	19.365.487
	100%	24.684.283	19.277.198	19.302.944
	150%	103.861	90.862	62.543
Власничка улагања		87.949	78.107	78.107
	100%	87.949	78.107	78.107

Класа изложености		Пондери	Укупна бруто изложеност	31.12.2018	
				Нето пре техника ублажавања	Нето после техника ублажавања
Остале изложености			18.314.034	15.002.740	15.206.983
	0%		8.008.483	8.008.483	8.218.636
	20%		2.232.608	2.232.608	2.232.608
	100%		8.072.943	4.761.649	4.755.739
Укупно			256.478.023	247.204.878	247.204.878

7.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика

У процесу имплементације Базел стандарда Банка је усвојила интерна акта којима су дефинисани услови за признавање и коришћење техника ублажавања кредитног ризика приликом израчунавања капиталних захтева за кредитни ризик. За потребе ублажавања кредитног ризика Банка може да користи подобне инструменте кредитне заштите (инструменти материјалне и нематеријалне кредитне заштите), уколико су испуњени услови за сваку врсту и инструмент кредитне заштите, на начин прописан Одлуком о адекватности капитала банке.

Уколико Банка прихвати и призна финансијску имовину као подобан инструмент кредитне заштите, прилагођавање активе пондерисане кредитним ризиком врши се применом једноставног метода.

Прилагођавање активе применом техника ублажавања кредитног ризика на дан 31.12.2018. извршено је у укупном износу од 210.153 хиљада RSD (на дан 31.12.2017. 146.651 хиљада RSD), у највећем делу у класи изложености према привредним друштвима.

Банка, у поступку оцене кредитног захтева, паралелно са оценом кредитне способности клијената процењује и инструменте обезбеђења које прихвата у циљу елиминисања / смањења губитка у случају неизмирења обавеза по кредитима. Прибављени инструменти обезбеђења не умањују ризик неизмирења обавеза дужника према Банци.

Да би инструмент обезбеђења био прихватљив за Банку треба да задовољи следеће опште услове:

- ❖ Постојање валидног правног основа - правни основ обезбеђења мора увек бити документован, како би наплата могла да се изврши у складу са важећим прописима,
- ❖ Реализација и могућност реализације - неопходно је да је инструмент обезбеђења могуће реализовати односно наплатити у разумном року (утрживост), односно остварити у новчаним средствима, а у складу са важећим прописима,
- ❖ Повезаност (корелација) - не сме постојати висок степен корелације између вредности инструмента обезбеђења и кредитне способности дужника.

У циљу смањења кредитног ризика Банка:

- ❖ прибавља одговарајуће инструменте наплате потраживања,
- ❖ прибавља одговарајућа реална средства обезбеђења,
- ❖ уговара јемства правних или физичких лица,
- ❖ врши осигурање потраживања.

Активима Пословне политике Банке дефинисани су инструменти обезбеђења прихватљиви за Банку по категоријама клијената. Инструменти обезбеђења које Банка уобичајено користи су:

- ❖ заложно право на непокретним стварима – хипотека,
- ❖ заложно право на покретним стварима и правима,
- ❖ заложно право на хартијама од вредности,
- ❖ заложно право на потраживањима,

- ❖ наменски орочени депозити,
- ❖ јемства.

Инструменти обезбеђења морају бити приложени у форми која обезбеђује правну ваљаност за њихово потенцијално активирање.

За вредновање некретнина Банка користи процене независних проценитеља. Праћење вредности инструмената обезбеђења врши се периодично, у зависности од врсте обезбеђења, тржишних услова и сл. Најдужи рок за поновну процену примљеног инструмента у облику имовине је три године.

Приликом процене вредности инструмента обезбеђења у облику имовине узима се у обзир и висина трошкова активирања инструмента обезбеђења (административни, судски, посреднички), као и могућност смањења вредности инструмента (принудна продаја итд.). Банка је интерним актима утврдила ближе критеријуме за процену очекиваних износа наплате реализацијом инструмента обезбеђења (тзв. hair cut).

7.2. Ризик ликвидности

➤ Извори настанка ризика ликвидности и учесталост мерења ризика

Извори настанка ризика ликвидности могу бити:

- ❖ повлачење постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања,
- ❖ отежано претварање имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту,
- ❖ нестабилност и неадекватна диверсификованост извора финансирања,
- ❖ нередовно и неадекватно планирање прилива и одлива укупних новчаних средстава као и прилива и одлива по појединим валутама и сл.

➤ Начин мерења и процене изложености ризику ликвидности

Ризик ликвидности Банка мери и процењује:

- ❖ израчунавањем показатеља ликвидности дефинисаних регулативом НБС,
- ❖ израчунавањем интерних показатеља ликвидности,
- ❖ праћењем нето токова готовине,
- ❖ утврђивањем индикатора ликвидности и индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- ❖ гар анализом,
- ❖ анализом стрес сценарија.

7.3. Каматни ризик

➤ Извори каматног ризика и учесталост мерења ризика

Извори каматног ризика могу бити:

- ❖ недовољно флексибилна каматна политика,
- ❖ неусклађеност рочне, валутне и секторске структуре каматносноне активе и пасиве,
- ❖ нередовно и неадекватно праћење и анализа кретања каматних стопа на тржишту и свих елемената који утичу на висину каматних стопа као што су расположиви ниво и структура извора средстава, висина референтне стопе Народне банке Србије, кретање нивоа цена и курса динара, тражња за одређеним банкарским производима и сл.,
- ❖ нередовно и неадекватно праћење и анализа каматносноне активе и пасиве у смислу утврђивања одговарајућих односа позиција у оквиру активе, пасиве и ванбилансних ставки у корелацији са каматним стопама и стопама накнада и сл.

Банка врши континуиран и активан надзор и контролу над каматоносном активом и пасивом и истовремени надзор над системом каматних стопа и обезбеђивањем ефикасног механизма њиховог прилагођавања тржишним кретањима и профитабилним пројектима. Сектор за управљање ризицима мери и процењује каматни ризик месечно, квартално и годишње а по потреби и чешће, и о томе извештава надлежне органе Банке.

➤ **Основне претпоставке за мерење, односно процену изложености каматном ризику, укључујући и претпоставке о превременим отплатама кредита и кретању неорочених депозита**

За потребе адекватног мерења степена изложености каматном ризику, Сектор за управљање ризицима анализира неусклађеност каматних стопа користећи следеће компоненте билансне активе и пасиве и ванбилансних ставки:

- ❖ каматоносна средства (кредити, купљене дужничке хартије од вредности, пласмани код других банака и други каматоносни финансијски инструменти);
- ❖ каматоносне обавезе (депозити банака и клијената, издате дужничке хартије од вредности и друге каматоносне обавезе).

У складу са структуром позиција у Банкарској књизи и природом каматно осетљивих ставки, моделирање процеса мерења изложености каматном ризику заснива се на следећим претпоставкама:

- ❖ подаци су доступни правовремено и у одговарајућој форми,
- ❖ финансијски инструменти исказани су по књиговодственој вредности,
- ❖ каматно осетљиве позиције биланса распоређене су према критеријуму доспећа у најмање девет временских сегмената,
- ❖ инструменти са фиксном каматном стопом распоређују се према преосталом року доспећа,
- ❖ инструменти са променљивом каматном стопом распоређују се према преосталом року до промене каматне стопе, односно према уговореном доспећу, с обзиром да динамика усклађивања променљивих каматних стопа није унапред позната јер зависи од динамике промене референтних стопа за које је везана,
- ❖ позиције у страним валутама прерачунавају се у динаре по средњем курсу Народне банке Србије,
- ❖ позиције са уграђеним опцијама распоређују се према уговореном датуму доспећа,
- ❖ пројекција новчаних токова врши се без укључивања ефеката евентуалних превремених отплата кредита или повлачења депозита,
- ❖ позиције без уговорене рочности укључују се у временски сегмент са најкраћим роком доспећа.

Претпоставке су дефинисане на основу уважавања реалног и историјског кретања и стања следећих значајних параметара:

- ❖ структуре позиција у Банкарској књизи у којој доминирају једноставни финансијски инструменти (углавном кредити и депозити),
- ❖ обима каматоносне активе и пасиве,
- ❖ релативно малог удела превремених отплата кредита и повлачења депозита.

7.4. Девизни ризик

➤ **Извори настанка девизног ризика и учесталост мерења ризика**

Извори настанка девизног ризика могу бити:

- ❖ промене девизних курсева у међусобним односима валута које се налазе у девизном портфолију Банке,

- ❖ промена структуре средстава и обавеза у свакој валути, појединачно и укупно, као и њихове међусобне усклађености,
- ❖ куповина и продаја девиза за свој рачун и/или за рачун клијента.

Кључне валуте које могу бити извори изложености Банке девизном ризику су EUR, USD, CHF и позиције у динарима чија се вредност усклађује према курсу EUR.

Мерење девизног ризика, у смислу квантификовања изложености, обухвата дневно мерење и ограничавање отворених позиција по валутама (појединачно и укупно) у односу на важећу регулативу и дефинисане лимите.

➤ Начин мерења и процене изложености девизном ризику

Изложеност Банке девизном ризику мери се и процењује:

- ❖ обрачуном девизне позиције,
- ❖ израчунавањем показатеља девизног ризика,
- ❖ утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- ❖ гар анализом и
- ❖ анализом стрес сценарија.

7.5. Оперативни ризик

➤ Одабрани приступ за мерење капиталног захтева за оперативни ризик

За израчунавање капиталног захтева за покриће оперативног ризика Банка се определила за примену приступа основног индикатора.

8. ПОКАЗАТЕЉ ЛЕВЕРИЦА

Левериц, као мера ризика и његовог могућег негативног утицаја на капитал Банке у условима неизвесности и високог финансијског ризика, има за циљ да спречи прогресивно нарушавање односа величине капитала Банке и величине њене изложености ризику, а да при том буде транспарентан, једноставан за примену и да буде кредибилна допунска мера захтевима за капиталом.

Показатељ леверица у контексту Базела III се дефинише као однос између основног капитала и укупне изложености Банке.

Показатељ леверица на дан 31.12.2018. износи:

(у 000 RSD)

Укупна изложеност	Основни капитал	Показатељ леверица
220.967.306	15.830.594	7,16%

9. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ

Банка на дан 31.12.2018. има учешће у капиталу других правних лица која нису стечена из стратешких разлога и која представљају дугорочна улагања без намере да се продају у кратком временском периоду.

Власничка улагања, односно учешћа у капиталу других правних лица, иницијално се признају по набавној вредности.

На дан билансирања власничка улагања за које постоји активно тржиште вреднују се по њиховој фер вредности (тржишна вредност на дан билансирања), док се власничка улагања за које не постоји активно тржиште вреднују по набавној вредности.

Власничка улагања за које постоји активно тржиште:

(у 000 RSD)

Учешћа у капиталу	
Банке и друге финансијске организације	2.961
Остала правна лица	59.393
Исправка вредности	-
УКУПНО	62.354

Власничка улагања за које не постоји активно тржиште:

(у 000 RSD)

Учешћа у капиталу	
Банке и друге финансијске организације	23.173
Остала правна лица	2.422
Исправка вредности	-
УКУПНО	25.595

Банка у 2018. години није продавала ни затварала позиције по основу власничких улагања и по том основу није остварила реализовани добитак/губитак.

На дан 31.12.2018. укупан нереализовани губитак износио је 37.667 хиљада RSD. и укључен је у обрачун основног капитала.

ИЗВРШНИ ОДБОР БАНКЕ

Зоран Поповић, члан

Мр Бојан Кекић, председник

